

29. janúar 2020

Skattlagning á starfsemi sem fellur undir þriðja geirann

Skýrsla starfshóps

Efnisyfirlit

Efni	Bls.	Efni	Bls.
Verkefni starfshópsins	3	Almannaheillafélög	47
Um störf starfshópsins	4	Frumvarp til laga um almannaheillafélög	48
Ágrip af niðurstöðum þriðji geirinn	5-7	Lög um skráningarskyldu félaga til almannaheilla með starfsemi yfir landamæri	50-51
Almennt um þriðja geirann	8	Peningaþvætti, skattundanskot o.fl.	52
Skilyrði o.fl.	9-10	Peningaþvætti – Almannaheillafélög	53-55
Flokkun og megineinkenni	11-12	Helstu niðurstöður, tillögur og ábendingar	56
Skráning	13	Helstu niðurstöður og ábendingar	57-61
Skattlagning hér á landi	14	Erfðafjárskattur	62
Söguleg umfjöllun	15	Fasteignaskattur	63
Tekjuskattur	16-17	Fjármagnstekjuskattur	64
Málaflokkar frádráttarbærra gjafa	18-20	Stimpilgjald	65-66
Gjafir og framlög 2013-2018	21-22	Stuðningur vegna útlagðs byggingarkostnaðar	67-68
Virðisaukaskattur	23	Tekjuskattur	69-70
Tollalög	24-25	Virðisaukaskattur	71
Önnur löggjöf	26-27		
Skattlagning erlendis	28-32		
Danmörk	33		
Noregur	34-37		
Bandaríkin	38-42		
Önnur lönd	43-45		
	46		

Verkefni starfshópsins

Fjármála- og efnahagsráðherra ákvað í apríl 2019 að skipa starfshóp til að fara yfir skattalegt umhverfi þriðja geirans.

Starfshópurinn skyldi m.a. hafa eftirfarandi að leiðarljósi

1. Að fara yfir skattalegt umhverfi þriðja geirans, þ.e. starfsemi sem fellur hvorki undir einkageirann né opinbera geirann með það að markmiði að styrkja skattalegt umhverfi hans. Undir þriðja geirann fellur m.a. starfsemi íþróttafélaga, björgunarsveita, góðgerðarfélaga og mannúðarfélaga auk fjölda annarra félaga.
2. Að stuðla að auknu samræmi starfsemi þriðja geirans við sambærilega starfsemi í nágrannaríkjum okkar.
3. Að leggja fram tillögur að breytingum á eftir atvikum lögum og reglugerðum sem gilda um skattlagningu þeirrar starfsemi sem fellur undir þriðja geirann eða teljist til menningarstarfsemi.
4. Að skattalegt umhverfi geti eflt og styrkt það mikilvæga starf sem unnið væri af þúsundum sjálfboðaliða um allt land. Þannig ætti að leitast við að auka samræmi í lögum og reglum við sambærilega starfsemi í nágrannaríkjum okkar þar sem það væri til bóta.

Í starfshópnum eiga sæti:

Willum Þór Þórsson,
alþingismaður, formaður

Börkur Arnarson,
framkvæmdastjóri

Guðrún Inga Sívertsen,
hagfræðingur

Guðrún Ögmundsdóttir,
hagfræðingur

Helga Jónsdóttir,
skrifstofustjóri

Óli Björn Kárason,
alþingismaður

Um störf starfshópsins

Starfshópurinn fundaði 21 sinni, þar af 8 sinnum með hagsmunaaðilum og álitsgjöfum.

Með hópnum störfuðu Hlynur Ingason og Ingibjörg Helga Helgadóttir, lögfræðingar í fjármála- og efnahagsráðuneytinu.

Starfshópurinn óskaði eftir ábendingum og/eða tillögum frá hagsmunaaðilum á samráðsgátt stjórnvalda, 4. júlí til 9. september 2019, sem stutt gæti við vinnu starfshópsins. Alls bárust tíu umsagnir frá eftirtöldum aðilum:

- Almannaheill
- Bandalag íslenskra listamanna (BÍL)
- Íþróttá- og Ólympíusamband Íslands (ÍSÍ)
- Knattspyrnasamband Íslands
- Krabbameinsfélagi Íslands
- Rauða krossinum á Íslandi
- Sambandi íslenskra sveitarfélaga (SÍS)
- Samtökum atvinnulífsins (SA)
- Slysavarnafélaginu Landsbjörgu
- Sorgarmiðstöðinni

Starfshópurinn hélt fundi með hagsmunaaðilum og álitsgjöfum og heyrði sjónarmið þeirra um starfsemi og skattlagningu þriðja geirans.

Fyrir starfshópin komu eftirfarandi aðilar:

- *Deloitte*
- *Donald K. Johnson*
- *Fræðasetur þriðja geirans*
- *KPMG*
- *PWC*
- *Ríkisendurskoðun*
- *Ríkisskattstjóri*
- *Slysavarnafélagið Landsbjörg*

Ágrip af niðurstöðum

- Þegar litið er til núverandi skattalegs umhverfis þeirrar starfsemi sem starfar að almannaheillum og fellur undir þriðja geirann má sjá að ýmsir skattalegir hvatar eru til staðar í innlendri skattalöggjöf fyrir slíka starfsemi, bæði fyrir gefendur og þiggjendur framlaga til starfsemi sem starfar til almannaheilla.
- Alþjóðlegur samanburður leiðir þó í ljós að víðast hvar í nágrannríkjum okkar eru skattalegir hvatar víðtækari bæði fyrir gefendur vegna fjárframlaga eða annarra framlaga til slíkrar starfsemi og fyrir þiggjendur þeirra framlaga sem um ræðir og starfa til almannaheilla.
- Það er mat starfshópsins að tækifæri séu til þess að víkka út skattalega hvata fyrir þau félög sem teljast til almannaheilla. Auk þess er það mat starfshópsins að rétt sé að nýir skattalegir hvatar verði lögfestir til að stuðla enn frekar að eflingu þeirrar mikilvægu starfsemi lögaðila sem starfa til almannaheilla og falla undir þriðja geirann.
- Með auknum skattalegum hvötum fyrir starfsemi til almannaheilla og framlaga til slíkrar starfsemi munu skattaleg og rekstrarleg skilyrði slíkrar starfsemi verða eflað og færast nær þeim skattalegu ívilnunum sem í gildi eru í nágrannaríkjum okkar.

Starfshópurinn leggur því fram tillögur sem miða að því að

1. auka skattalega hvata gefenda til lögaðila sem starfa að almannaheillum,
2. styrkja starfsemi þeirra lögaðila sem starfa að almannheillum með skattalegum ívilnunum,
3. skattaleg umgjörð og skráning þeirra lögaðila sem starfa að almannaheillum verði skýr.

Sjá niðurstöður og helstu tillögur á glærum [56-71](#).

Ágrip af niðurstöðum (Tillögur)

- **Erfðafjárskattur.** Starfshópurinn leggur til að kannað verði hvort undanþága félagasamtaka og sjálfseignarstofnana sem starfa að almannaheillum frá greiðslu erfðafjárskatts af dánargjöfum geti tekið til lögaðila í öðrum félagiformum.
- **Fasteignaskattur.** Starfshópurinn leggur til að kannað verði að veita undanþágu, lækka eða fella niður fasteignaskatt hjá lögaðilum sem verja hagnaði sínum einungis til almannaheilla og hafa það að einasta markmiði sínu samkvæmt samþykktum sínum.
- **Fjármagnstekjuskattur.** Starfshópurinn leggur til að undanþiggja lögaðila sem verja hagnaði sínum einungis til almannaheilla og hafa það að einasta markmiði sínu samkvæmt samþykktum sínum frá greiðslu tekjuskatts af fjármagnstekjum.
- **Stimpilgjald.** Starfshópurinn leggur til að lögaðilar sem verja hagnaði sínum einungis til almannaheilla verði undanþegnir, að öllu leyti eða að hluta, frá greiðslu stimpilgjalds af kaupsamningum sem þeir eru aðilar að.

Sjá nánari umfjöllun um niðurstöður og helstu tillögur á glærum [56-71](#).

Ágrip af niðurstöðum (Tillögur)

- **Stuðningur vegna útlagðs byggingarkostnaðar.** Starfshópurinn telur rétt að þeim lögaðilum sem starfa til almannaheilla og hlotið hafa staðfestingu frá Skattinum í kjölfar skráningar á almannaheillafélagaskrá verði veitt heimild til að óska eftir fjárstuðningi úr ríkissjóði af útlögðum kostnaði vegna byggingar, viðhalds eða endurbóta á mannvirki undir starfsemi til almannaheilla upp að ákveðnu hámarki, að uppfylltum ítarlegum skilyrðum.
- **Tekjuskattur.** Starfshópurinn leggur til að ákvæði 2. tölul. 31. gr. tekjuskattslaga verði endurskoðað með tilliti til hlutfalls og gildissviðs heimils frádráttar frá tekjum af atvinnurekstri. Jafnframt verði einstaklingum gert heimilt að draga frá tekjum sínum sambærilegar gjafir og framlög upp að ákveðnu hámarki. Samhliða verði skoðað hvort ákjósanlegt sé að miða frádráttarheimild ákvæðisins við tiltekna fjárhæð og/eða ákveðið hlutfall af tekjum.
- **Virðisaukaskattur.** Starfshópurinn leggur til að undanþáguákvæði 5. mgr. 2. gr. laga nr. 50/1988 um virðisaukaskatt er varðar góðgerðarstarfsemi verði endurskoðað auk þess sem það verði útvíkkað þannig að undanþágan nái jafnframt til ráðstöfunar hagnaðar til almannaheilla en ekki aðeins til líknarmála. Þá verði tímamörk ákvæðisins endurskoðuð með rýmkun þeirra í huga.

Sjá nánari umfjöllun um niðurstöður og helstu tillögur á glærum [56-71](#).

Þriðji geirinn

| Stjórnarráð Íslands
Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Almennt um þriðja geirann

- Í langan tíma hafa lögaðilar sem starfa að ákveðnu markmiði til almannaheilla og falla undir svokallaðan „þriðja geira“ (e. third sector) skipað stóran sess í íslensku samfélagi fyrir þegna landsins, auk þess að vera mikilvægur hluti velferðarþjónustu hér á landi.
- Hér undir falla t.d. góðgerðarfélög, mannúðar- og líknarfélög, slysavarnafélög og björgunarsveitir, íþróttafélög og félög sem sinna menningu og listum o.fl.
- Segja má að hugtakið „þriðji geirinn“ sé í raun eitt af fleiri hugtökum sem að jafnaði eru notuð sem samheiti þeirra ófjárhagslegu félaga (e. non profit organizations) sem að formi, markmiði og viðfangsefnum eru aðskilin frá hinu opinbera og frá aðilum í atvinnustarfsemi sem reknir eru með hagnaðarvon í huga.
- Hugtakið „þriðji geirinn“ er því í raun eitt af fleiri hugtökum sem notuð hafa verið um sama efni. Í þessu sambandi má nefna að talað hefur verið um góðgerðar- og líknarfélög (e. charities, philanthropies, public benefit organizations), ófjárhagslega geirann (e. non-profit sector) og sjálfboðaliðageirann (e. voluntary sector).

1. mgr. 74. gr. stjórnarskrárinnar tryggir frelsi aðila til að stofna félög í sérhverjum löglegum tilgangi, þar með talin stjórnmalafélög og stéttarfélög, án þess að sækja um leyfi til þess.

Almennt um þriðja geirann (frh)

- Það sem er sammerkt með hugtökunum er að undirliggjandi starfsemi tilheyrir hvorki opinberum rekstri né einkarekstri og hefur ekki hagnað að markmiði.
- Þá er í félagarétti hér á landi greint á milli fjárhags- og ófjárhagslegra félaga. Þannig hafa þau félög og félagasamtök sem að meginefni til keppa ekki að fjárhagslegum ávinningi með starfsemi sinni og tilgangi verið nefnd almenn félög í félagarétti.
- Starfsemi almennra félaga getur verið mjög fjölbreytt. Sem dæmi um almenn félög má einnig nefna ýmis fagfélög, stéttarfélög og atvinnurekstrarsamtök.
- Almenn félög verða lögaðilar þegar þau hafa verið stofnuð og er skráning ekki skilyrði fyrir rétthæfi þeirra. Unnt er að fá þau skráð í fyrirtækjaskrá skv. lögum nr. 17/2003 um fyrirtækjaskrá, en þau eru ekki skráningarskyld.

Í 2. mgr. 74. gr. stjórnarskrárinnar er fjallað um neikvætt félagafrelsi, þ.e. rétt manna til þess að standa utan félaga. Með lögum má þó kveða á um slíka skyldu ef það er nauðsynlegt til að félag geti sinnt lögmæltu hlutverki vegna almanna-hagsmuna eða réttinda annarra.

Skilyrði o.fl.

- Margir fræðimenn hafa skilgreint einkenni þeirra félaga eða félagasamtaka sem falla undir þriðja geirann út frá alþjóðlegu skilgreiningarkerfi (e. International Classification of Nonprofit Organizations, ICNPO), þróað af *John Hopkins Center for Civel Society Studies* með það að markmiði að geta borið saman starfsemina í mismunandi löndum.
- Almennt hefur verið talað um fimm skilyrði sem starfsemi þurfi að uppfylla til þess að tilheyra flokkunarkerfinu.
 1. Hún verður að hafa einhverja formlega stjórnskipan, t.d. formlegar eða óformlegar reglur sem skilgreina markmið hennar, verkefni og framlag.
 2. Hún stjórnar málum sínum að mestu sjálf (e. self-governing).
 3. Hún hefur ekki hagnað að markmiði. Ef um hagnað er að ræða er honum ekki dreift til hluthafa, félaga, starfsmanna eða eigenda, heldur rennur hann til starfseminnar.
 4. Hún starfar utan hins opinbera. Hún er t.d. ekki hluti af einhverri opinberri stofnun.
 5. Hún byggist á frjálsri félagsaðild og er að einhverju leyti grundvölluð á sjálfbóðaliðastarfi og fjárframlögum einstaklinga.

Hér undir falla almenn félög, sjóðir og sjálfseignarstofnanir.

Ekki hefur verið sett heildarlöggjöf um almenn félög. Um flest félög gildir því að félagssamningurinn og lög félagsins (samþykktirnar) eru í raun grundvallarlöggjöf þeirra.

Skilyrði o.fl. (frh)

- Eitt af aðaleinkennum almennta félaga (ófjárhagslegra félaga) er að með stofnun þeirra og starfsemi er ekki stefnt að fjárhagslegum ávinningi með starfsemi þess, hvorki fyrir félagið né félagsmenn þess.
- Almenn félög geta aflað fjár til starfsemi sinnar eða rekið atvinnustarfsemi að því gefnu að hin fjárhagslega starfsemi sé í þágu ófjárhagslegs markmiðs og arði af starfseminni sé ekki úthlutað til félagsmanna eða þeim umbunað fjárhagslega með beinum hætti.

Sjálfseignarstofnun er stofnun sem lýtur ekki eignarrétti einhvers eða einhverra tiltekinna aðila. Til hennar er stofnað í þágu ákveðins tilgangs og er henni ætlað að starfa ótímabundið. Um sjálfseignarstofnanir sem starfa samkvæmt staðfestri skipulagsskrá gilda ákvæði laga nr. 19/1988.

Flokkun og megin Einkenni

Þá er algengt að skipta frjálsum félagasamtökum í tvo flokka, þ.e **hagsmunasamtök** og **almannaheillasamtök**.

Fræðimenn hafa dregið fram nokkur megin einkenni frásra félagasamtaka sem eru eftirfarandi:

1. **Frumkvæðishlutverk.** Oft koma frjáls félagasamtök auga á málefni sem þarfnast athugunar við og finna ný úrræði til að leysa ýmsan vanda.
2. **Málsvörn/barátta** fyrir réttindum ýmissa hópa í samfélaginu. Þannig geta frjáls félagasamtök verið brú á milli hins almenna borgara og stjórnvalda og þannig stuðlað að því að rödd almennings heyrst í ýmsum málefnum.
3. **Þátttaka.** Ætlast er til þess að frjáls félagasamtök hvetji til þátttöku almennings, hafi forystu í ákveðnum málefnum og verndi ýmsa trúarlega, félagslega og menningarlega hópa. Hlutverk slíkra samtaka sé að stuðla að því að ólík komi fram og hafi áhrif í samfélaginu.
4. **Að stuðla að tengslum og lýðræði í samfélaginu.** Lögð er áhersla á að frjáls félagasamtök hvetji til tengsla á milli fólks og stuðli þannig að trausti, gagnkvæmri ábyrgð og byggja upp tilfinningu fyrir samfélagi.

Heimild: Stjórnun og rekstur félagasamtaka (2008)

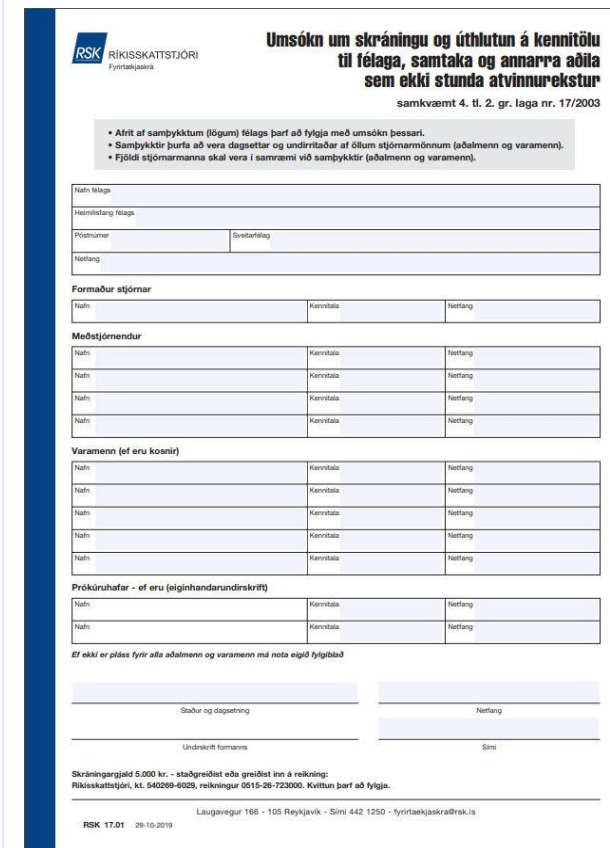
Hlutverk hagsmunasamtaka er að vinna að og efla hag félaga. Um er að ræða t.a.m. fagfélög, stéttarfélög, húsfélög og félagastarfsemi atvinnuvega og vinnuveitenda. Framangreind samtök/félög falla undir ICPNO-flokkunarkerfið þrátt fyrir að tilgangur þeirra sé m.a. að gæta fjárhagslegra hagsmuna félagsmanna, m.a. með því að vinna að bættum kjörum eða fjárhagsumhverfi fyrirtækja.

Hlutverk almannaheillasamtaka/félaga er hins vegar að vinna að bættum hag ótiltekins fjölda manna. Undir þennan flokk falla t.a.m. líknarfélög, mannúðarsamtök, trúfélög, menntastofnanir og menningarfélög. Starfsemi frásra félagasamtaka getur þó í vissum tilvikum skarast. Félag getur því í ákveðnum tilfellum bæði talist vera hagsmuna- eða almannaheillafélag.

Skráning

- [Á vef Skattsins](#) er að finna upplýsingar um skráningu og úthlutun kennitölu til félaga, samtaka og annarra aðila sem ekki stunda atvinnurekstur.
- Félagasamtök geta sótt um skráningu hjá Skattinum að þeim skilyrðum uppfylltum sem fram koma í umsókn.
- Almenn félagasamtök sem hafa verið skráð í fyrirtækjaskrá skattsins, eru t.d. félög með opna félagsaðild. Með opinni félagsaðild felst að hver sá sem vilji leggja málefni félags lið geti gengið í félagið.
- Almenn félagasamtök eru einnig oftast rekin á árgjöldum og er ekki ætlað að afla félagsmönnum tekna. Þá er það einkenni slíkra félaga að þeim er ekki ætlað að stunda almennan atvinnurekstur líkt og önnur félög sem hafa hagnaðartilgang að leiðarljósi.
- Ef félagsmaður gengur úr almennu félagi á hann ekki tilkall til eigna þess. Við slit almennra félaga renna eignir þeirra jafnframt til þriðja aðila, t.d. til góðgerðarmála.
- Með umsókn til Skattsins þarf að fylgja afrit af samþykktum (lögum) félagsins.

RSK RÍKISSKATTSTJÓRI
Fyrirtækjaskrá

Umsókn um skráningu og úthlutun á kennitölu til félaga, samtaka og annarra aðila sem ekki stunda atvinnurekstur
samkvæmt 4. tl. 2. gr. laga nr. 17/2003

• Afrit af samþykktum (lögum) félags þarf að fylgja með umsókn þessari.
• Samþykktir þurfa að vera dagsettar og undirritaðar af öllum stjórnarmönnum (aðalmennt og varamenn).
• Fjöldi stjórnarmanna skal vera í samræmi við samþykktir (aðalmennt og varamenn).

Nafn félags		
Hemilfang félags		
Postnúmer	Svæðisfang	
Netfang		

Formaður stjórnar

Nafn	Kennitala	Netfang
------	-----------	---------

Meðstjórnendur

Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang

Varamenn (ef eru kosnir)

Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang

Prókúruhafar - ef eru (eiginhandarunderskrift)

Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang

Ef ekki er pláss fyrir alla aðalmennt og varamenn má nota eigið fylgiblað

Staður og dagsetning	Netfang
Underskrift formanns	Sími

Skráningargjald 5.000 kr. - staðgreiðst eða greiðst inn á reikning:
Ríkisskattstjóri, kt. 540289-6029, reikningur 0515-26-723000. Kvitun þarf að fylgja.

Laugavegur 166 - 105 Reykjavík - Sími 442 1250 - fyrirtækjaskra@rak.is
RSK 17.01 29-10-2019

Skattlagning hér á landi

| Stjórnarráð Íslands
Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Söguleg umfjöllun

- Við skoðun á hugsanlegum úrbótum á því skattalega umhverfi sem er til staðar fyrir þriðja geirann er nauðsynlegt að hafa yfirsýn yfir núverandi regluverk og ívilnanir í gildandi löggjöf hér á landi.
- Um langt skeið hafa félög og félagasamtök sem starfa til almannaheilla notið sérstakra skattalegra ívilnana varðandi greiðslu skatta og opinberra gjalda hér á landi og í samanburðarlöndum okkar.
- Segja má að skattgreiðslur almannaheillafélaga séu líkari þeim skattgreiðslum sem opinberir aðilar greiða frekar en einkaaðilar. Sú hugsun sem býr þar að baki er sá skilningur löggjafans að almannaheillafélög sinni oft á tíðum brýnum þjóðfélagsverkefnum sem hið opinbera myndi annars þurfa að sinna, s.s. ýmsum velferðarmálum o.fl.

Í íslenskri skattalöggjöf er að finna ýmsar undanþágur handa almannaheillafélögum, sem leiða til skattfrelsis, undanþágu frá skattskyldu eða heimildar til skattfrádráttar, s.s. í lögum um tekjuskatt, virðisaukaskatt og í erfðalögum.

Þrátt fyrir ýmsar skattalegar ívilnanir sem eru til staðar í innlendri skattalöggjöf liggur fyrir að í nágrennaríkjum okkar eru skattundanþágur í ákveðnum tilvikum víðtækari fyrir starfsemi sem fellur undir þriðja geirann en hér á landi.

Söguleg umfjöllun (frh)

- Þá reka almannaheillafélög ekki atvinnustarfsemi í skilningi skattalaga, þ.e. stunda ekki sjálfstæða og reglulega starfsemi í vissu umfangi í lengri tíma með þann efnahagslega tilgang að skila hagnaði fyrir eigendur sína, heldur starfsemi með þjóðhagslegan tilgang og samfélagsleg markmið að leiðarljósi.
- Ef almannaheillafélög hafa burði til þess að taka að sér verkefni sem leiða til samfélagslegs ábata og framkvæma á skilvirkari hátt heldur en hið opinbera sem þyrfti annars að sinna umræddum verkefnum leiðir slíkt jafnframt til útgjaldasparnaðar fyrir hið opinbera og aukins ábata fyrir þjóðfélagið.

Sem dæmi má nefna að fjármagnstekjur almannaheillafélaga eru að fullu skattskyldar hér á landi en slíkar tekjur eru víðast hvar í nágrennaríkjum okkar undanþegnar skattskyldu.

Þá má nefna að einstaklingar njóta ekki frádráttar líkt og lögaðilar vegna veitingu einstakra gjafa og framlaga til almannaheillafélaga, s.s. til viðurkenndrar líknarstarfsemi, menningarmála o.fl.

Lög nr. 90/2003 um tekjuskatt

- Í 4. tölul. 4. gr. tekjuskattslaga kemur fram að þeir lögaðilar sem um ræðir í 2. gr. laganna og eiga hér heimili séu undanþegnir greiðslu tekjuskatts ef þeir verja hagnaði sínum einungis til almenningsheilla og hafa það að einasta markmiði samkvæmt samþykktum sínum.
- Sambærilegt ákvæði var að finna í eldri lögum, sbr. 2. málsl. A-liðar 1. mgr. 5. gr. laga nr. 68/1971, um tekjuskatt og eignarskatt. Það ákvæði tók þó einungis til hlutafélaga og annarra félaga með takmarkaðri ábyrgð félagsaðila.
- Núverandi ákvæði 4. tölul. 4. gr. tekjuskattslaga, sem upphaflega var lögtekið með 4. gr. laga nr. 40/1978, um tekjuskatt og eignarskatt tekur hins vegar til allra þeirra lögaðila sem tilgreindir eru í 2. gr. laganna, uppfylli þeir þau skilyrði sem sett eru í 4. tölu 4. gr. laganna.

Allt til ársins 1979 gátu gjafir bæði einstaklinga og fyrirtækja allt að 10% af skattskyldum tekjum gefenda til menningarmála, vísindalegra rannsóknarstofnana, viðurkenndrar líknarstarfsemi og kirkjufélaga komið til lækkunar á tekjuskatti þeirra.

Lög nr. 90/2003 um tekjuskatt (frh)

- Í 5. tölul. 4. gr. tekjuskattslaga kemur fram að félög, sjóðir og stofnanir, sbr. 5. tölul. 2. gr. laganna séu með sama hætti undanþegnar greiðslu tekjuskatts enda reki þær ekki atvinnu.
- Samkvæmt 3. tölul. A-liðar 1. mgr. 30. gr. tekjuskattslaga má draga frá tekjum manna samkvæmt II. kafla laganna, sem ekki eru tengdar atvinnurekstri eða sjálfstæðri starfsemi, tekjur samkvæmt 4. tölul. A-liðar 7. gr. sem skattfrjálsar eru samkvæmt sérlögum eða vinninga í happdrættum sem fengið hafa leyfi viðeigandi ráðuneytis, **enda sé öllum ágóða af þeim varið til menningarmála, mannúðarmála eða kirkjulegrar starfsemi.**
- Þeir aðilar sem eru undanþegnir tekjuskatti á grundvelli 4. og 5. tölul. 4. gr. laganna skulu þó greiða skatt af fjármagnstekjum sínum samkvæmt almennum reglum þar um.

Með lögum nr. 124/2015, um breytingu á ýmsum lagaákvæðum um skatta og gjöld (ýmsar breytingar) var prósentuhlutfall frádráttarheimildar atvinnurekstraraðila vegna framlaga til þeirrar starfsemi sem tiltekin er í 2. tölul. 31. gr. tekjuskattslaga **hækkuð úr 0,50% í 0,75%.**

Í athugasemdum við breytinguna í frumvarpinu kom fram að til lengri tíma litið væri stefnt að því marki með lagabreytingunni að félagasamtök og sjálfseignarstofnanir gætu í auknum mæli aflað sér fjár án beins stuðnings ríkisins.

Lög nr. 90/2003 um tekjuskatt (frh)

- Samkvæmt 2. tölul. 31. gr. tekjuskattslaga er þeim sem hafa með höndum atvinnurekstur, eða eru tengdar slíkum rekstri, heimilt að draga frá skattskyldum tekjum sínum einstaka gjafir og framlög til kirkjufélaga, viðurkenndrar líknarstarfsemi, menningarmála, stjórnmalaflokka og vísindalegra rannsóknarstarfa, **þó ekki yfir 0,75% af tekjum skv. B-lið 7. gr. laganna á því ári sem gjöf er afhent.**
- Með lögum nr. 124/2015, um breytingu á ýmsum lagaákvæðum um skatta og gjöld (ýmsar breytingar) var prósentuhlutfall frádráttarheimildar atvinnurekstraraðila vegna framlaga til þeirrar starfsemi sem tiltekin er í 2. tölul. 31. gr. tekjuskattslaga **hækkuð úr 0,50% í 0,75%.**
- Í athugasemdum við breytinguna í frumvarpinu kom fram að til lengri tíma litið væri stefnt að því marki með lagabreytingunni að félagasamtök og sjálfseignarstofnanir gætu í auknum mæli aflað sér fjár án beins stuðnings ríkisins.
- Í 2. tölul. 31. gr. tekjuskattslaga felst almenn heimild félaga sem ekki hafa í samþykktum sínum tilgreint að hagnaði skuli varið til almenningsheilla á grundvelli 3. mgr. 9. gr. laga um hlutafélög eða 4. mgr. 7. gr. laga um einkahlutafélög nr. 138/1994, sbr. 4. tölul. 4. gr. tekjuskattslaga.

Ákvarðandi bréf RSK 012/2002

Miðað við fyrirliggjandi lýsingu á starfsemi fyrirspyrjanda virtist sem um væri að ræða stjórnmalasamtök. Það var niðurstaða RSK að áhugamannafélög um stjórnmal eða tilteknar stjórnmalastefnur gætu ekki fallið undir 2. tölul. 31. gr. laga nr. 75/1981.

Í 4. mgr. 7. gr. laga um einkahlutafélög kemur fram að tilgreina skuli í félagssamþykktum hvernig ráðstafa skuli hagnaði og hvernig fara skuli með eignir við félags við félagsslit, að því marki sem tilgangur þess er ekki að afla hluthöfum fjárhagslegs ávinnings.

Málaflokkar frádráttarbærra gjafa

- Í skattframkvæmd hefur verið horft til málaflokka frádráttarbærra gjafa við afmörkunar á hugtakinu almenningsheill í 4. tölul. 4. gr. laga um tekjuskatt, sbr. reglugerð um frádrátt frá tekjum af atvinnurekstri eða sjálfstæðri starfsemi, nr. 483/1994.
- Skilyrði frádráttar er að framteljandi leggi fram móttökukvittun með framtali sínu frá stofnun, sjóði eða félagi sem fellur undir reglugerðina. Viðkomandi stofnun, sjóður eða félag skal hafa sett sér skipulagsskrá, lög eða samþykktir yfir starfsemi sína.
- Hugtakið „almenningsheill“ er ekki skilgreint í lögum um tekjuskatt. Reynt hefur á hugtakið í nokkrum úrlausnum dómstóla og fyrir skattyfirvöldum.

Hrd 256/1992 – Hekla hf. gegn fjármálaráðherra f.h. ríkissjóða – Þarna taldi Hæstiréttur að sá tilgangur minningarsjóðs, að stuðla að aukinni verkmenntun starfsmanna fyrirtækis, gæti ekki fallið undir frádráttarheimild þágildandi laga um tekjuskatt og eignarskatt um gjafir til menningarmála.

Hrd 234/1987 – Búnaðarsamband Suðurlands gegn fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs – Í málinu var því hafnað að Búnaðarsamband Suðurlands væri undanþegið tekjuskatti þar sem um væri að ræða samtök fyrir ákveðna starfsstétt. Hagnaður af rekstri var því fyrst og fremst til hagsbóta fyrir þá er áttu aðild að samtökunum en ekki fyrir almenning.

Málaflokkar frádráttarbærra gjafa (frh)

- Skilyrði frádráttar er að framteljandi leggi fram móttökukvittun með framtali sínu frá stofnun, sjóði eða félagi sem fellur undir reglugerðina. Viðkomandi stofnun, sjóður eða félag skal hafa sett sér skipulagsskrá, lög eða samþykktir yfir starfsemi sína. Málaflokkarnir eru skilgreindir í 16. gr. reglugerðarinnar en þeir eru:
 - Hvers konar menningarmálastarfsemi fyrir almenning, s.s. byggingar skólahúsa og íþróttamannvirkja, rekstur skóla og íþróttastarfsemi.
 - Hvers konar vísindaleg rannsóknarstarfsemi.
 - Hvers konar viðurkennd líknarstarfsemi, s.s. slysavarnir á landi, sjó og lofti.
 - Starfsemi Þjóðkirkjunnar og annarra opinberlega viðurkenndra trúfélaga, svo og hver önnur viðurkennd kirkjuleg starfsemi.
 - Stjórn málaflokkar.

Úrskurður yfirskattanefndar nr. 127/2019 – Samkvæmt samþykktum kæranda var tilgangur hans einskorðaður við hagsmuni einnar starfsstéttar. Því var ekki talið að skilyrðið um ráðstöfun hagnaðar til almenningsheilla væri uppfyllt.

Gjafir og framlög 2013-2018

Tekjuár	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gjafir og framlög	2.571	2.760	3.706	3.380	3.732	3.716
Gjafir og framlög til stjórnmalaflokka	140	60	81	67	60	74
Samtals	2.711	2.820	3.787	3.447	3.792	3.790

Upphæðir eru í milljónum króna.

Heimild: Skatturinn. Skattframtöl rekstraraðila, RSK 1.04 út frá stöðu álagningarganga 27. janúar 2020.

Hér til hliðar er greint frá fjárhæðum einstakra gjafa og framlaga, lögaðila og þeirra manna sem stafa af atvinnurekstri eða sjálfstæðri starfsemi, skv. 2. tölul. 31. gr. tekjuskattslaga, rekstrarárin 2013-2018.

Hækkun á heimiluðu hlutfalli af tekjum af atvinnurekstri, sem ekki má fara yfir við frádrátt einstakra gjafa og framlaga úr 0,5% í 0,75% vegna gjafa og framlaga öðlaðist gildi 1. janúar 2016 og kom til framkvæmda við álagningu opinberra gjalda á árinu 2016 vegna tekna ársins 2015.

Sjá má að breytingin hefur haft töluverð áhrif milli rekstraráranna 2014 og 2015. Þegar litið er til rekstraráranna 2017 og 2018 má hins vegar sjá að fjárhæðin stendur nokkurn veginn í stað milli ára.

Lög nr. 50/1988 um virðisaukaskatt

- Samkvæmt 5. mgr. 2. gr. laga nr. 50/1988, um virðisaukaskatt er góðgerðarstarfsemi undanþegin skattskyldu, enda renni hagnaður af henni að öllu leyti til líknarmála. Skilyrði fyrir undanþágu er að starfsemin sé á ábyrgð og fjárhagslegri áhættu aðila og hann hafi fengið staðfestingu ríkisskattstjóra um að framangreind skilyrði séu uppfyllt.
- Samkvæmt ákvæðinu telst eftirfarandi starfsemi góðgerðarstarfsemi:
 - basarsala, merkjasala og önnur hliðstæð sala góðgerðarfélaganna, enda vari starfsemin ekki lengur en í 3 daga í hverjum mánuði eða í fimmtán daga sé um árlegan atburð að ræða,
 - söfnun og sala verðlítilla notaðra muna, enda sé einungis selt til skattskylda aðila og
 - sala nytjamarkaða á notuðum munum sem söluaðili hefur fengið afhenta án endurgjalds.
- Enginn réttur er til endurgreiðslu af aðföngum til góðgerðarfélaganna.

Núgildandi ákvæði 5. mgr. 2. gr. virðisaukaskattslaga var lögfest með 1. gr. laga nr. 55/1997 um breytingu á lögum um virðisaukaskatt. Um er að ræða undantekningarreglu sem hefur verið í skattframkvæmd verið skýrð þröngri lögskýringu.

Þá hefur verið miðað við að starfsemin sé á ábyrgð og fjárhagslega áhættu aðila og að hann hafi ekki að öðru leyti með höndum sölu á skattskyldri vöru og þjónustu.

Lög nr. 50/1988 um virðisaukaskatt (frh)

- Samkvæmt 7. mgr. 42. gr. laga um virðisaukaskatt, skal endurgreiða virðisaukaskatt af tækjum og búnaði sem mannúðar- og líknarstofnanir fá að gjöf eða kaupa fyrir styrkfé, enda sé um að ræða vöru sem nýtt er beint til viðkomandi starfsemi.
- Endurgreiðsluheimildin er bundin sömu skilyrðum og gilda um gjafir til mannúðar- og líknarstarfsemi og koma fram í b-lið 8. tölul. 1. mgr. 6. gr. tollalaga, nr. 88/2005, sbr. 33. gr. reglugerðar nr. 630/2008, um ýmis tollfríðindi.

Álit umboðsmanns Alþingis nr. 6565/2011. – Málsaðili kvartaði til þáverandi ríkistollanefndar þar sem henni var synjað um endurgreiðslu vsk af tveimur lyftum sem hún gaf sveitarfélagi til þess að nota í sundlaug, en lyfturnar voru ætlaðar fötluðum eða einstaklingum með skerta hreyfigetu.

Í málinu reyndi á hvort að lyfturnar gætu fallið undir 7. mgr. 42. gr. laga um virðisaukaskatt. Það var niðurstaða umboðsmanns að grundvöllur væri fyrir endurgreiðslu vsk af gjöfum sem veittar væru í formi tækja og búnaðar til sveitarfélaga í þeim tilgangi að auðvelda þeim að sinna slíkri lögbundinni starfsemi sinni.

Tollalög nr. 88/2005

- Í b-lið 8. tölul. 1. mgr. 6. gr. tollalaga kemur fram að gjafir til mannúðar- og líknarstarfsemi séu tollfrjálsar, enda sé um að ræða vöru sem nýtt er beint til viðkomandi starfsemi, svo og gjafir sem sendar eru hingað frá útlöndum og góðgerðarstofnanir eða aðrir slíkir aðilar eiga að annast dreifingu á til bágstaddra.
- Við tollafgreiðslu gjafar samkvæmt ákvæði b-liðar 8. tölul. 1. mgr. 6. gr. skal liggja fyrir skrifleg yfirlýsing gefanda um gjöfina og tilgang hennar, ásamt staðfestingu gjafþega um að hún verði nýtt í viðkomandi starfsemi.
- Þá kemur fram í 12. tölul. 1. mgr. 7. gr. tollalaga að fella skuli niður, lækka eða endurgreiða toll af björgunarbúnaði og björgunartækjum, enda liggja fyrir staðfesting landssamtaka björgunarsveita á að búnaðurinn verði einungis nýttur í starfsemi björgunarsveita.

Samkvæmt 12. tölul. 1. mgr. 7. gr. tollalaga er nauðsynlegt að staðfesting landssamtaka björgunarsveita liggja fyrir og að búnaðurinn verði aðeins nýttur í starfsemi björgunarsveita. Tæki og búnaður sem er tollfrjáls samkvæmt þessari grein skal auðkenndur sérstaklega með nafni heildarsamtakanna eða viðkomandi björgunarsveitar.

Tollalög nr. 88/2005 (frh)

Í 33. gr. reglugerðar nr. 630/2008, um ýmis tollfríðindi kemur fram að eftirfarandi tæki, búnaður og aðrar fjárfestingarvörur sem gefnar eru til nota í starfsemi eftirfarandi aðila séu undanþegnar aðflutningsgjöldum:

- Sjúkra-, umönnunar- og meðferðarstofnana,
- Dvalar-, vistheimila og sambýla fyrir fatlaða,
- Greiningarstöðva, öldrunarstofnana og stofnana í hliðstæðri starfsemi,
- Slysavarnarféлага, björgunarsveita, Rauða krossins og aðila sem hafa með höndum sambærilega starfsemi

Undanþágan er háð því skilyrði að ekki séu fjárhagsleg tengsl á milli gefanda og gjafþega. Við tollafgreiðslu gjafar skal liggja fyrir skrifleg yfirlýsing gefanda um gjöfina og tilgang hennar, ásamt staðfestingu gjafþega um að hún verði nýtt í viðkomandi starfsemi.

Önnur löggjöf

Erfðafjárskattur

- Erfðafjárskattur er 10%, sbr. 1. mgr. 2. gr. laga nr. 14/2004, um erfðafjárskatt.
- Í 5. mgr. 1. gr. laga nr. 14/2004, um erfðafjárskatt kemur fram að ekki skuli greiða erfðafjárskatt af gjöfum sem falla til félagasamtaka og sjálfseignarstofnana sem starfa að almannaheillum.

Samkvæmt lögum nr. 14/2004, um erfðafjárskatt, skal greiða 10% erfðafjárskatt af öllum fjárverðmætum að frádregnum skuldum og kostnaði við skiptin. Sama gildir um fyrirframgreiddan arf. Engan erfðafjárskatt skal þó greiða af fyrstu 1.500.000 kr. í skattstofni dánarbús og njóta erfingjar skattfrelsis í hlutfalli við arf sinn. Það gildir þó ekki um fyrirframgreiðslu arfs.

Önnur löggjöf (frh)

Fasteignaskattur

- Skatthlutfall fasteignaskatts af sjúkrastofnunum, skólum, leikskólum, íþróttahúsum og bókasöfnum er nú 1,32%, sbr. b. liður 3. mgr. 3. gr. laga nr. 4/1995, um tekjustofna sveitarfélaga. Af öðrum fasteignum, s.s. skrifstofu- og verslunarhúsnæðum er skatthlutfallið allt að 1,32%, ásamt lóðarréttindum, sbr. c. liður 3. mgr. 3. gr. laganna. Skatthlutfall af íbúðarhúsnæði, sumarbústöðum, hesthúsum og mannvirkjum í landbúnaði er hins vegar 0,5%, sbr. a. liður 3. mgr. 3. gr. laganna.
- Sveitarstjórn er heimilt að hækka fasteignaskatt um allt að 25% hundraðshluta hjá gjaldskyldum aðilum, sbr. 3. mgr. 3. gr. laganna.
- Sveitarstjórn er þó heimilt að veita styrki til greiðslu fasteignaskatts af fasteignum þar sem fram fari starfsemi sem ekki er rekin í ágóðaskyni, s.s. menningar-, íþrótt- og æskulýðs- og tómstundastarfsemi og mannúðarstörf. Fram kemur að sveitarstjórn sé skylt að setja reglur um beitingu þessa ákvæðis, sbr. 2. mgr. 5. gr. laganna.

Fasteignagjöld skiptast í fasteignaskatt, lóðarleigu, sorphirðugjald og gjald vegna endurvinnslustöðva. Fasteignaskattur er lagður á skv. II. kafla laga nr. 4/1995, um tekjustofna sveitarfélaga.

Sveitarfélögum er skylt að leggja á fasteignaskatt á allar fasteignir sem metnar eru í fasteignarmati 31. desember á næstliðnu ári samkvæmt fasteignaskrá. Gjaldstofn til álagningar fasteignaskatts er fasteignamat.

Önnur löggjöf (frh)

Stimpilgjald

- Greiða skal stimpilgjald af skjölum er varða eignaryfirfærslu fasteigna hér á landi og skipa yfir 5 brúttótonnum sem skrásett eru hér á landi, svo sem afsölum, kaupsamningum og gjafagerningum, sbr. 1. mgr. 3. gr. laga nr. 138/2013, um stimpilgjald.
- Gjaldstofn er fasteignamatsverð fasteignar en tilgreint verð skips sem fram kemur í kaupsamningi eða öðru skjali um eignaryfirfærslu, þó aldrei lægri en fjárhæð en nemur áhvílandi veðskuldum, sbr. 3. mgr. 4. gr. laganna.

Samkvæmt [lögum nr. 138/2013](#), um stimpilgjald ber að greiða stimpilgjald af skjölum er varða eignaryfirfærslu fasteigna hér á landi og skipa yfir 5 brúttótonnum sem skrásett eru hér á landi, svo sem afsölum, kaupsamningum og gjafagerningum.

Önnur löggjöf (frh)

Fjármagnstekjuskattur

- Þau félög sem eru undanþegin tekjuskatti á grundvelli 4. tölul. 4. gr. tekjuskattslaga og verja hagnaði sínum einungis til almenningsheilla og hafa það að einasta markmiði samkvæmt samþykktum sínum greiða þó 22% fjármagnstekjuskatt af vöxtum, arði og söluhagnaði hlutabréfa, sbr. 4. mgr. 71. gr. tekjuskattslaga.
- Skattskyldan tekur m.a. til lögaðila sem eru heimilisfastir hér á landi og „verja hagnaði sínum einungis til almenningsheilla og hafa það að einasta markmiði samkvæmt samþykktum sínum“.

Fjármagnstekjuskattur er skattur sem leggst á eignatekjur, þ.e. vexti, arð, söluhagnað og leigutekjur. Á lögaðila er ekki lagður sérstakur fjármagnstekjuskattur heldur greiða þeir skatt af fjármagnstekjum eftir sömu reglum og gilda um aðrar rekstrartekjur.

Sama á við um einstaklinga sem hafa með höndum atvinnurekstur. Í 2. mgr. 2. gr. laga nr. 94/1996, um staðgreiðslu skatts á fjármagnstekjur kemur fram að greiðsluskylda samkvæmt lögnum taki m.a. til þeirra aðila sem undanþegnir eru skattskyldu skv. 4. tölul. 4. gr.

Önnur löggjöf (frh)

Olíugjald og kílómetragjald

- Í samræmi við 9. tölul. 1. mgr. 4. gr. laga nr. 87/2004, um olíu- og kílómetragjald er gjaldskyldum aðilum heimilt að selja eða afhenda olíu án innheimtu olíugjalds til nota á bifreiðir í eigu björgunarsveita, þ.e. sjálfbóðaliðasamtaka sem hafa björgun mannlífa og verðmæta að aðalmarkmiði.

Vörugjald

- Samkvæmt n lið 1. mgr. 4. gr. laga nr. 29/1993 um vörugjald af ökutækjum, eldsneyti o.fl., kemur fram að ökutæki sem ætluð eru fyrir starfsemi björgunarsveita séu undanþegin vörugjaldi enda liggi fyrir staðfesting landssamtaka björgunarsveita á að viðkomandi ökutæki verði einungis notuð í þágu björgunarsveita.

Bifreiðagjald

- Í b. lið 1. mgr. 4. gr. laga nr. 39/1988 um bifreiðagjald segir að undanþegnar bifreiðagjaldi skuli m.a. vera bifreiðir í eigu björgunarsveita. Með björgunarsveit sé átt við sjálfbóðaliðasamtök sem hafa björgun mannlífa og verðmæta að aðalmarkmiði.

Í athugasemdum um 9. tölul. 1. mgr. 4. gr. laga nr. 87/2004, kom m.a. fram að björgunarsveitarbílum væri almennt ekki ekið mikið en um væri að ræða stórar og eyðslufrekar bifreiðar sem oft væru á ferð við erfiðar aðstæður og þunga færð langtímum saman. Þá væri ferðahraði við þær aðstæður mjög lítill en olíueyðsla að sama skapi mjög mikil.

Í reglugerð nr. 331/2000, um vörugjald af ökutækjum kemur m.a. fram í 2. mgr. 17. gr. að ökutæki skuli vera skráð eign björgunarsveitar í fimm ár frá nýskráningu ef um bifreiða er að ræða en í þrjú ár ef um annað ökutæki er að ræða. Á þeim tíma er óheimilt að nýta ökutæki til annars en fyrir venjulega starfsemi björgunarsveitar.

Skattlagning erlendis

| Stjórnarráð Íslands
Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Danmörk

- Í Danmörku er ekki er til staðar sérstök löggjöf um félög til almannaheilla. Hugtakið „*almennyttig*“ er notað til þess að lýsa óhagnaðardrifinni starfsemi eða góðgerðarstarfsemi.
- Almennt er hægt að hafa með höndum óhagnaðardrifna starfsemi í hvaða félagaformi sem er en algengast er þó að slík starfsemi fari fram í gegnum sjóði, „*fonde*“ eða „*Stiftelser*“ vegna skattalegra hvata.

Þrjú flokkar eru taldir falla undir hugtakið almannaheill í danskri skattalöggjöf

1. aðili er talinn starfa að almannaheilum ef eignir eru notaðar til þess að styðja við fjárhag aðila, hópa eða tekjulága einstaklinga, að því gefnu að þiggjendurnir séu skilgreindir með hlutlægum hætti í samþykktum eða samkvæmt lögum
2. tilgangur sem er almennt samþykktur sem tilgangur til almannaheilla eða góðgerðarstarfsemi fellur undir almannaheill í danskri skattalöggjöf
3. trúfélög og skyld félög geta talist til almannaheillafélaga

Félög sem eru með pólitískan tilgang, geta ekki talist vera til almannaheilla.

Á sama hátt falla félög sem hafa hagnaðartilgang að leiðarljósi fyrir hluthafa eða hagahafa ekki undir skilgreiningu á hugtakinu almannaheill.

Samþykktir eða löggjöf þurfa að bera það með sér með almennum hætti að stjórn félags eða félagasamtaka sé skyldug til að nota eignir þess til almannaheilla.

Danmörk (frh)

- Ekki hefur verið talið hægt að gera endanlegan lista um „tilgang félaga til almannaheilla“ í danskri skattalöggjöf. Hvert og eitt tilvik þarf því ávallt að vera metið ítarlega á hlutlægan hátt hverju sinni af dönskum skattyfirvöldum.
- Í Danmörku er löng hefð fyrir skattalegum hvötum til almannaheillafélaga. Slík félög eru almennt undanþegin bæði tekjuskatti og fjármagnstekjuskatti.
- Almannaheillafélög eru skráð sérstaklega hjá dönskum skattyfirvöldum ef þau vilja að gefendur öðlist rétt á skattafrádrætti vegna gjafa.
- **Einstaklingar og fyrirtæki** geta veitt fjárframlög til félagasamtaka, sjóða o.fl. sem starfa að almannaheillum. Frádráttur getur numið frá **500 DKK (um 9 þús ISK)** á ári og verið að hámarki allt að **DKK 16.600, (um 300 þús ISK)**, á árinu 2020. Ekki skiptir máli hvort að framlaginu sé dreift á fleiri en einn aðila. Gefandi framlags fær kvittun frá almannaheillafélaginu og almannaheillafélagið þarf að tilkynna móttekin framlög árlega til danskra skattyfirvalda.

Samþykktir eða löggjöf þurfa að bera það með sér að við gjaldþrot eða slit félags muni allur tekjuafangur og/eða eignir félags verða framseldar til annarrar starfsemi sem talin er vera til almannaheilla.

Til þess að falla undir að vera félag til almannaheilla mega þeir sem notið geta góðs af tilganginum ekki að vera afmarkaðir landfræðilega eða vera færri en 35.000 einstaklingar.

Danmörk (frh)

- Fyrirtæki geta þó einnig innt af hendi sérstakar greiðslur til skilgreindra almannaheillafélaga og trúfélaga samkvæmt sérstökum samningi í a.m.k. 10 ár. Öll fjárhæðin er frádráttarbær frá skatti. Skattafrádrátturinn takmarkast þó við **15%** af skattskyldum tekjum félagsins.
- [Í kafla 8 H-\(1\) dönsku skattalaganna \(d. Ligningsloven\)](#), „(e. Danish Tax Assessment Act.“) kemur fram að einstaklingum og fyrirtækjum sé heimilt að draga frá skattskyldum tekjum framlög til góðgerðarfélaga eða óhagnaðardrífina félaga og stofnana vegna rannsókna.
- Til þess að njóta skattafrádráttar vegna framlaga verður móttakandi styrksins, þ.e. félagasamtök, óhagnaðardrifið félag eða stofnun að eiga heimilisfesti í Danmörku, í aðildarríki ESB eða innan EES svæðisins.
- Frádrátturinn er háður því skilyrði að móttakandi framlags hafi upplýst um móttöku framlagsins til danskra skattyfirvalda ([d. SKAT](#)), í samræmi við reglur þar um.

 Application

Skattestyrelsen
Nykøbingvej 76
Bygning 45
6500 Sakskøbing
Denmark

Approval according to section 8 H of the Danish Tax Assessment Act (*Ligningsloven*)

Name (institution etc.) CURSSE no.

Address Postcode and district

Telephone no.

Email address

Municipality of domicile

Represented by (name and address):

Nature of the institution:
a. conducting research b. supporting research c. public d. private

Purpose of the institution:

How large an estimated amount has the institution spent on research purposes in the most recent financial year? For institutions for which supporting/conducting research constitutes one of several purposes, the research expenses' estimated share of the total expenses of the institution must be stated.

State in DKK million State in per cent

The following **must** always be enclosed with the application:

1. Signed and dated articles of association.
2. The most recent annual review and set of financial statements.
3. A description of the research conducted or supported by the institution etc. (max. one A4 page).
4. Foreign institutions etc. domiciled in EU/EEA member states must document that they have been approved in their home country as charitable or non-profit organisations, e.g. in the form of a declaration of income tax exemption.

Date Signature

03.078 EN The Danish Tax Agency is part of the Danish Customs and Tax Administration

Danmörk (frh)

- Þá er frádrátturinn jafnframt háður því skilyrði að dönsk tolla og skattyfirvöld hafi samþykkt móttakanda sem hæfan til móttöku slíks framlags vegna umrædds almanaksárs á því ári þegar að framlag er veitt.
- Áður en slíkt samþykki er veitt ber hins vegar dönskum skattyfirvöldum að leita samþykkis hjá sjálfstæðu rannsóknarráði (e. Danish Council for Independent Research – DFF) um hvort félagasamtök, óhagnaðardrifið félag eða stofnun hafi með höndum rannsóknarstarfsemi og nýti eignar sínar í slíka starfsemi.
- Móttakanda ber að sækja um staðfestingu hjá dönskum skattyfirvöldum eigi síðar en 1. október vegna þess almanaksárs sem óskað er staðfestingar á.
- Í leiðbeiningarreglum danskra skattyfirvalda kemur fram að rúm skilgreining sé notuð á hugtakinu „rannsókn“, þ.e. um er að ræða vísindalegar rannsóknir og greiningu. Slík rannsókn getur t.a.m. verið hluti af stærri heildarrannsókn o.fl.

SKATTE
STYRELSEN

Application

Skattestyrelsen
Nykebjergvej 76
Bygning 451
6500 Saksbøbling
Denmark

Approval according to section 8 H of the Danish Tax Assessment Act (Ligningsloven)

Name (institution etc.) _____ CURVE no. _____

Address _____ Postcode and district _____

Telephone no. _____

Email address _____

Municipality of domicile _____

Represented by (name and address):

Nature of the institution:
a. conducting research b. supporting research c. public d. private

State in DKK million: _____ State in per cent: _____

The following **must** always be enclosed with the application:
1. Signed and dated articles of association.
2. The most recent annual review and set of financial statements.
3. A description of the research conducted or supported by the institution etc. (max. one A4 page).
4. Foreign institutions etc. domiciled in EU/EEA member states must document that they have been approved in their home country as charitable or non-profit organisations, e.g. in the form of a declaration of income tax exemption.

Date _____ Signature _____

03.078 EN The Danish Tax Agency is part of the Danish Customs and Tax Administration

Noregur

- Samkvæmt [grein 2-32 í norsku tekjuskattslögunum](#) eru óhagnaðardrifin félög (e. NPO's) og félagasamtök almennt undanþegin norskum tekjuskatti og fjármagnstekjuskatti, þ.m.t. almannaheillafélög.
- Við mat á því hvort félag eða félagasamtök séu hagnaðardrifin er byggt á hlutlægu mati hverju sinni, en m.a. er litið til samþykka viðkomandi félags eða félagasamtaka. Skilyrðið er að um sé að ræða lögaðila en ekki einstakling.
- Í Noregi eru ekki gerðar kröfur um það að almannaheillafélag (e. Non profit Organisation "NPO") hafi með höndum sérstakt félagaform, heldur er eingöngu gerð sú krafa að um sé að ræða lögaðila (e. legal person).
- Tilgreina skal með nákvæmum hætti í félagssamþykktum að félag sé óhagnaðardrifið og hvernig eigi að haga meðferð eigna við slit þess.

Stjórnmalaflokkar og stéttarfélag teljast ekki til almannaheillafélaga í Noregi. Hins vegar teljast áhugmannafélög sem stunda í íþróttir til slíkra félaga. Ef að tekjur sem stafa af atvinnurekstri eru nýttar til þess að fjármagna þann hluta starfseminnar sem telst óhagnaðardrifinn eru slíkur hagnaður samt sem áður skattskyldur.

Ef félag í Noregi hefur bæði með höndum starfsemi sem telst vera atvinnurekstur og einnig óskattskylda starfsemi, getur þurft að meta með hlutlægum hætti hvort að félag geti talist óhagnaðardrifið, (e. NPO), (frh).

Noregur (frh)

- Almannaheillafélög, (*e. a charitable or public benefit organization*), (*n. veldedig eller almennyttig*), sem falla m.a. undir 1. mgr. greinar 2.-32 í norsku tekjuskattslögunum og hafa með höndum atvinnurekstur að hluta eru skattskyld af þeim hluta starfseminnar sem felur í sér atvinnurekstur.
- Almannaheillafélög eru þó undanþegin skattskyldu að fjárhæð 140.000 NOK (u.þ.b. 2. m.kr. ISK) vegna atvinnurekstrartekna sinna en greiða tekjuskatt umfram þá fjárhæð.
- Samkvæmt [grein 6-50 í norsku tekjuskattslögunum](#) eru gjafir til félags, sjóðs eða stofnunar í Noregi eða í aðildarríki innan EES-svæðisins frádráttarbærar. Bæði einstaklingar og fyrirtæki geta gefið gjafir til samþykkrá félagasamtaka í Noregi.
- Hámark gjafafrádráttar frá skattskyldum tekjum á því ári sem gjöf er gefin eru **50.000 NOK** (u.þ.b. 700.000 ISK) og **lágmarksframlag 500 NOK** (u.þ.b. 7.000 ISK).

Hæstiréttur Noregs í máli Rt 1991 (bls. 491), komst t.a.m. að því að félag sem viðhafði 43% óhagnaðardrifna starfsemi gæti ekki talist vera undanþegið tekjuskatti þar í landi.

Félög og félagasamtök sem hafa ekki landsafmörkun og ná aðeins til tiltekins svæðis geta þó fallið undir það að geta móttekið gjafir/framlög með því að gerast aðili að miðstýrðum félagasamtökum sem hafa landfræðilega afmörkun.

Skilyrðið er að svæðisbundnu samtökin verða þá að vera bundin af samþykktum miðstýrðu landssamtökanna, þ.e. tilgangi þess.

Noregur (frh)

- Félagið má ekki vera rekið í atvinnuskyni og þarf að viðhafa eina að fleiri af eftirfarandi starfsemi:
 - Umönnunar og heilsustarfsemi fyrir börn, unglunga, eldri borgara, veika, fatalaða eða minnihlutahópa.
 - Starfsemi sem tengist vinnu barna eða unglunga í tónlist, leiklist, bókmenntum, dansi, íþróttum, útivist o.fl.
 - Trúar og lífsskoðunarstarfsemi.
 - Starfsemi til verndar mannréttindum eða þróunaraðstoð o.fl.
 - Almanna- og slysavarnir og slík starfsemi.
 - Menningarvernd, umhverfis- og náttúru- og dýravernd.
- Þau félög sem móttaka gjöf eða framlag þurfa að hafa landsafmörkun (e. national scope) 1. janúar það ár sem gjöf eða framlag er veitt og ná því lengra en til einstaka svæðis. Starfsemin þarf hins vegar ekki að ná til allra fylkja, en litið er til fjölda aðila og landfræðilegrar afmörkunar sem gefur vísbendingu um starfsemi félags og víðfeðmi þess.

Sem dæmi má nefna að svæðisbundin íþróttafélög í Noregi falla hér undir ef þau eru aðilar að Ólympíu- og íþróttasambandi Noregs (n. NIF), sem nær til alls Noregs.

Það er þó sett að skilyrði að hið miðstýrða félag líkt og NIF í Noregi sé ábyrgt fyrir móttæknum framlögum og skili viðeigandi upplýsingum stafrænt til norskra skattyfirvalda.

Skilyrðið um landsafmörkun á þó ekki við um sjóði.

Noregur (frh)

- Félög, sjóðir og stofnanir þurfa að hafa heimilisfesti í Noregi 1. janúar það ár er gjöf er veitt. Norsk skattfyrvöld skulu eins og kostur er [birta árlegan lista](#) yfir þau félög, sjóði og stofnanir sem hafa mótttekið frádráttarbæra gjöf í samræmi við lögin með yfirliti yfir heildarframlög sem tiltekin félög, sjóðir og stofnanir hafa mótttekið. Listinn skal vera gerður aðgengilegur almenningi.
- Samkvæmt [grein 6-42 í norsku tekjuskattslögunum](#) er frádráttur heimilaður til einstaklinga og fyrirtækja vegna styrkja til vísindalegra rannsókna og verkmenntunar.
- Veittur er frádráttur til stofnunnar sem er á ábyrgð ríkisins og felur í sér
 - a) vísindalegar rannsóknir eða
 - b) verkmenntun sem getur haft áhrif á atvinnustarfsemi gefanda
- Lögaðilar geta þannig aðeins óskað eftir frádrætti vegna framlaga til verkmenntunar. Ekki er um að ræða hámarksnafnverð á framlagi (e. maximum nominal limit).

Stofnun þarf að sækja um staðfestingu hjá skattfyrvöldum um fyrirfram samþykki fyrir móttöku á framlögum frá einstaklingum og lögaðilum.

Samþykktir stofnunar þurfa að fylgja með umsókninni sem heimila þinginu eða ráðuneytinu að tilnefna fulltrúa í stjórn viðkomandi stofnunar, (frh).

Noregur (frh)

- Ef styrkurinn er hins vegar hærri en 10.000 NOK (u.þ.b. 140 þús ISK), má hann ekki vera hærri en 10% af nettótekjum skattaðila fyrir frádrátt styrksins.
- Í Noregi eru ekki gerðar kröfur um það hvernig framlaginu skuli vera varið hjá því félagi sem móttækur styrkinn. Grundvallarskilyrðin þurfa eingöngu að vera uppfyllt, þ.e. að nýta þurfi fjárframlagið til þess að styðja við tilgang félagsins sem verður að vera hæft til þess að móttaka gjafir/framlög frá einstaklingum og lögaðilum.

Þá þurfa samþykktir stofnunar einnig að innihalda ákvæði um meðferð eigna stofnunar ef hún er leyst upp en haga ber meðferð eigna í samræmi við tilgang hennar.

Einnig er þörf á að stofnun skýri skilmerkilega frá starfsemi sinni og hvernig hún hyggist uppfylla ákvæði 6-42 í norsku tekjuskattslögunum.

Bandaríkin

Félög/stofnanir sem starfa eingöngu út frá trúar-, góðgerðar- vísinda-, almannavarna-, bókmennta-, mennta eða öðrum skilgreindum tilgangi og sem uppfylla tilgreind skilyrði eru [undanþegin tekjuskatti í Bandaríkjunum](#).

[Tegundir](#) þeirra stofnanna í Bandaríkjunum sem teljast vera góðgerðarfélag eða óhagnaðardrifið félag (e. charities and Nonprofits), geta verið eftirfarandi:

- Góðgerðarfélag (e. charitable Organizations)
- Kirkjur og trúfélög (e. churches and religious organizations)
- Einkasjóðir (e. private foundations)
- Stjórnmalasamtök (e. political organizations).
- Aðrar óhagnaðardrifnar stofnanir (e. other nonprofits).

1023 Application for Recognition of Exemption Under Section 501(c)(3) of the Internal Revenue Code

OMB No. 1545-0046

Do not enter social security numbers on this form as it may be made public. Go to www.irs.gov/Form1023 for instructions and the latest information.

Use the instructions to complete this application and for a definition of all bold items. For additional help, call IRS Exempt Organizations Customer Account Services toll-free at 1-877-829-5500. Visit our website at www.irs.gov for forms and publications. If the required information and documents are not submitted with payment of the appropriate user fee, the application may be returned to you.

Attach additional sheets to this application if you need more space to answer fully. Put your name and EIN on each sheet and identify each answer by Part and line number. Complete Parts I - XI of Form 1023 and submit only those Schedules (A through H) that apply to you.

Part I Identification of Applicant

1 Full name of organization (exactly as it appears in your organizing document)		2 c/o Name (if applicable)	
3 Mailing address (Number and street) (see instructions)		Room/Suite	4 Employer Identification Number (EIN)
City or town, state or country, and ZIP + 4		5 Month the annual accounting period ends (01 - 12)	
6 Primary contact (officer, director, trustee, or authorized representative)			
a Name:		b Phone:	
		c Fax: (optional)	
7 Are you represented by an authorized representative, such as an attorney or accountant? If "Yes," provide the authorized representative's name, and the name and address of the authorized representative's firm. Include a completed Form 2848, Power of Attorney and Declaration of Representative, with your application if you would like us to communicate with your representative.			
8 Was a person who is not one of your officers, directors, trustees, employees, or an authorized representative listed in line 7, paid, or promised payment, to help plan, manage, or advise you about the structure or activities of your organization, or about your financial or tax matters? If "Yes," provide the person's name, the name and address of the person's firm, the amounts paid or promised to be paid, and describe that person's role.			
9a Organization's website:			
b Organization's email: (optional)			
10 Certain organizations are not required to file an information return (Form 990 or Form 990-EZ). If you are granted tax-exemption, are you claiming to be excused from filing Form 990 or Form 990-EZ? If "Yes," explain. See the instructions for a description of organizations not required to file Form 990 or Form 990-EZ.			
11 Date incorporated (if a corporation, or formed, if other than a corporation. (MM/DD/YYYY) / /			
12 Were you formed under the laws of a foreign country? If "Yes," state the country.			

For Paperwork Reduction Act Notice, see instructions. Cat No. 17133K Form 1023 (Rev. 12-2017)

Bandaríkin (frh)

- [Sækja þarf um staðfestingu hjá skattfyrvöldum í Bandaríkjunum](#) (IRS) til þess að geta talist vera félag/stofnun sem sé undanþegið tekjuskatti. Nauðsynlegt er að félag/stofnun sé á sérstökum lista hjá skattfyrvöldum til þess að geta notið skattalegrar ívilnunar.
- Framlög lögaðila í Bandaríkjunum til félaga/stofnanna sem starfa til almannaheilla mega ekki vera hærrí en **10% af árlegum tekjum lögaðila**, út frá ákveðnum skilyrðum.
- Starfsemi félags/stofnunar sem uppfyllir ekki skilyrði þess að teljast góðgerðarfélag er að fullu skattskyld.
- Samkvæmt bandarísku tekjuskattslögunum, (e. Internal Revenue code), er einstaklingum almennt heimilaður 50% frádráttur af leiðréttum brúttó tekjum af framlögum til eftirfarandi samþykkttra félaga/stofnanna sem falla að öðru leyti [undir kafla 170 \(c\) í bandarísku tekjuskattslögunum](#), (e. adjusted gross income), án tillits til rekstrartapa, sjá næstu glæru:

1023 Application for Recognition of Exemption Under Section 501(c)(3) of the Internal Revenue Code

OMB No. 1545-0046

Do not enter social security numbers on this form as it may be made public. Go to www.irs.gov/Form1023 for instructions and the latest information.

Use the instructions to complete this application and for a definition of all bold items. For additional help, call IRS Exempt Organizations Customer Account Services toll-free at 1-877-829-5500. Visit our website at www.irs.gov for forms and publications. If the required information and documents are not submitted with payment of the appropriate user fee, the application may be returned to you.

Attach additional sheets to this application if you need more space to answer fully. Put your name and EIN on each sheet and identify each answer by Part and line number. Complete Parts I - XI of Form 1023 and submit only those Schedules (A through H) that apply to you.

Part I Identification of Applicant

1 Full name of organization (exactly as it appears in your organizing document)	2 c/o Name (if applicable)
3 Mailing address (Number and street) (see instructions)	4 Employer Identification Number (EIN)
City or town, state or country, and ZIP + 4	5 Month the annual accounting period ends (01 - 12)
6 Primary contact (officer, director, trustee, or authorized representative)	
a Name:	b Phone:
	c Fax: (optional)
7 Are you represented by an authorized representative, such as an attorney or accountant? If "Yes," provide the authorized representative's name, and the name and address of the authorized representative's firm. Include a completed Form 2848, Power of Attorney and Declaration of Representative, with your application if you would like us to communicate with your representative.	☐ Yes ☐ No
8 Was a person who is not one of your officers, directors, trustees, employees, or an authorized representative listed in line 7, paid, or promised payment, to help plan, manage, or advise you about the structure or activities of your organization, or about your financial or tax matters? If "Yes," provide the person's name, the name and address of the person's firm, the amounts paid or promised to be paid, and describe that person's role.	☐ Yes ☐ No
9a Organization's website:	
b Organization's email: (optional)	
10 Certain organizations are not required to file an information return (Form 990 or Form 990-EZ), if you are granted tax-exemption, are you claiming to be excused from filing Form 990 or Form 990-EZ? If "Yes," explain. See the instructions for a description of organizations not required to file Form 990 or Form 990-EZ.	☐ Yes ☐ No
11 Date incorporated (if a corporation, or formed, if other than a corporation. (MM/DD/YYYY) / /	
12 Were you formed under the laws of a foreign country? If "Yes," state the country.	☐ Yes ☐ No

For Paperwork Reduction Act Notice, see instructions. Cat. No. 17133K Form 1023 (Rev. 12-2017)

Bandaríkin (frh)

- Félög og stofnanir undir stjórn fylkja eða alríkisins.
- Félög, stofnanir, sjóðir, eða eigna þeirra, sett á fót í Bandaríkjunum eða stjórnað þaðan ef þau eru skipulögð og starfrækt eingöngu í góðgerðarskyni eða út frá trúarlegum, menntunar-, vísindalegum eða út frá barna- eða dýravernd.
- Kirkjur, samkomuhús eða önnur trúfélög.
- Félög og stofnanir fyrrum hermanna eða deildir þeirra, sem og sjóðir o.fl. með framangreint markmið að leiðarljósi.
- Óhagnaðardrifin slökkvilið sem grundvallast á sjálfboðavinnu.
- Almannavarnasamtök sem stofnuð eru samkvæmt lögum einstakra ríkja eða alríkisins o.fl.
- Félög/stofnanir, s.s. stúkur, deildir (frímúrarakvætt, Rotary, Oddfellow), þ.e. ef framlagið er eingöngu nýtt til góðgerðarstarfsemi.
- Útfararstofur og önnur slík starfsemi, ef fjármagnið er eingöngu nýtt í þágu starfseminnar í heild sinni.

Jafnframt er heimilt að ánafna eignum, s.s. fasteignum o.fl., á almennu markaðsverði til framangreindra félaga/stofnanna.

Framlög til tiltekinna stofnanna eru þó takmörkuð við 30% frádrátt.

1023 Application for Recognition of Exemption Under Section 501(c)(3) of the Internal Revenue Code

OMB No. 1545-0046

Do not enter social security numbers on this form as it may be made public. Go to www.irs.gov/Form1023 for instructions and the latest information.

Use the instructions to complete this application and for a definition of all bold items. For additional help, call IRS Exempt Organizations Customer Account Services toll-free at 1-877-829-5500. Visit our website at www.irs.gov for forms and publications. If the required information and documents are not submitted with payment of the appropriate user fee, the application may be returned to you.

Attach additional sheets to this application if you need more space to answer fully. Put your name and EIN on each sheet and identify each answer by Part and line number. Complete Parts I - XI of Form 1023 and submit only those Schedules (A through H) that apply to you.

Part I Identification of Applicant

1 Full name of organization (exactly as it appears in your organizing document)	2 c/o Name (if applicable)
3 Mailing address (Number and street) (see instructions)	4 Employer Identification Number (EIN)
City or town, state or country, and ZIP + 4	5 Month the annual accounting period ends (01 - 12)
6 Primary contact (officer, director, trustee, or authorized representative)	
a Name:	b Phone:
	c Fax: (optional)
7 Are you represented by an authorized representative, such as an attorney or accountant? If "Yes," provide the authorized representative's name, and the name and address of the authorized representative's firm. Include a completed Form 2848, Power of Attorney and Declaration of Representative, with your application if you would like us to communicate with your representative.	☐ Yes ☐ No
8 Was a person who is not one of your officers, directors, trustees, employees, or an authorized representative listed in line 7, paid, or promised payment, to help plan, manage, or advise you about the structure or activities of your organization, or about your financial or tax matters? If "Yes," provide the person's name, the name and address of the person's firm, the amounts paid or promised to be paid, and describe that person's role.	☐ Yes ☐ No
9a Organization's website:	
b Organization's email: (optional)	
10 Certain organizations are not required to file an information return (Form 990 or Form 990-EZ). If you are granted tax-exemption, are you claiming to be excused from filing Form 990 or Form 990-EZ? If "Yes," explain. See the instructions for a description of organizations not required to file Form 990 or Form 990-EZ.	☐ Yes ☐ No
11 Date incorporated (if a corporation, or formed, if other than a corporation. (MM/DD/YYYY) / /	
12 Were you formed under the laws of a foreign country? If "Yes," state the country.	☐ Yes ☐ No

For Paperwork Reduction Act Notice, see instructions. Cat No. 17133K Form 1023 (Rev. 12-2017)

Önnur lönd

- Starfsemi til almenningsheilla er almennt undanþegin skattskyldu. Lögaðilum, einstaklingum og dánarbúum er heimilaður frádráttur upp að ákveðnu fjárhæðarmarki.

- Starfsemi til almenningsheilla er almennt undanþegin skattskyldu. Lögaðilum og einstaklingum er þó ekki heimilaður frádráttur vegna framlaga til slíkrar starfsemi.

- Starfsemi til almenningsheilla er almennt undanþegin skattskyldu. Víðtækur frádráttur er heimilaður, bæði hjá lögaðilum, einstaklingum og öðrum félagaförum.

- Starfsemi til almenningsheilla er almennt undanþegin skattskyldu. Víðtækur frádráttur er heimilaður, bæði hjá lögaðilum, einstaklingum og öðrum félagaförum.

Líkt og sjá má hér til hliðar er það aðeins Svíþjóð sem veitir einstaklingum og lögaðilum engan frádrátt.

Önnur samanburðarlönd sem skoðuð voru veita öll bæði einstaklingum og lögaðilum frádráttarrétt, eftir atvikum fullan frádrátt eða upp að ákveðnu hámarki, vegna framlaga/gjafa til almannaheillafélaga sem viðurkennd eru af skattyfirvöldum.

Almannaheillafélög

| Stjórnarráð Íslands
Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Frumvarp til laga um almannaheillafélög

- Þann 1. október sl. lagði ferðamála, iðnaðar- og nýsköpunarráðherra fram [frumvarp til laga um félög til almannaheilla](#). Frumvarpið er byggt á vinnu nefndar sem falið var af atvinnuvega- og nýsköpunarráðherra að undirbúa löggjöf um frjáls félagasamtök og sjálfseignarstofnanir sem starfa að almannaheillum.
- Frumvarpið var upphaflega lagt fram á 145. löggjafarþingi en náði ekki fram að ganga. Frumvarpið var lagt aftur fram á 149. löggjafarþingi með þó nokkrum breytingum en ekki gafst tími til að ljúka afgreiðslu þess þá.
- Gildissvið frumvarpsins er afmarkað við félög sem stofnuð eru eða stafrækt til eflingar á afmörkuðum málefnum til almannaheilla en er ekki komið á fót í ágóðaskyni fyrir félagsmenn og skráð eru í sérstaka skrá, almannaheillafélagaskrá.

Frumvarpið fjallar í meginatriðum um stjórnun og stofnun almannaheillafélaga.

Í **II. kafla** frumvarpsins er fjallað um stofnun félaga til almannaheilla.

Í **III. kafla** frumvarpsins er fjallað um félagsaðild.

Í **IV. kafla** frumvarpsins er fjallað um ákvörðunartöku.

Frumvarp til laga um almannaheillafélög (frh)

- Ríki, sveitarfélög, opinberar stofnanir og lögaðilar sem eru í meirihlutaeigu hins opinbera geta þannig gert það að skilyrði fyrir styrkjum, rekstrarsamningum og opinberum leyfum til félaga til almannaheilla að þau uppfylli ákvæði laganna og séu skráð í almannaheillafélagaskrá.
- Þá er lagt til að félagsmenn í félögum til almannaheilla skuli ekki bera persónulega ábyrgð á skuldum og öðrum skuldbindingum slíkra félaga nema með þáttökugjaldi sínu.
- Lagt er til að ríkisskattstjóri skrái félag til almannaheilla og haldi í því skyni almannaheillafélagaskrá. Skráð félög skulu fá skammstöfunina *fta*.

Í **V. kafla** frumvarpsins er fjallað um stjórnun félags.

Í **VI. kafla** frumvarpsins er fjallað um slit félags.

Í **VII. kafla** frumvarpsins er fjallað um slit félags með dómi.

Í **VIII. kafla** frumvarpsins er fjallað um skráningu í almannaheillafélagaskrá sem fyrirtækjaskrá heldur.

Lög um skráningarskyldu félaga til almannaheilla með starfsemi yfir landamæri

- Þann 9. október sl. voru lög nr. 119/2019 um skráningarskyldu félaga til almannaheilla með starfsemi yfir landamæri samþykkt á Alþingi, [sjá nánar 150. löggjafarþing 2019-2020, bingskjal 214.](#)
- Lögin gilda um félög til almannaheilla sem stofnað er til eða starfrækt eru í þeim tilgangi að safna eða útdeila fjármunum í almannaþágu og eru með starfsemi yfir landamæri. Samkvæmt lögnum er skylt að skrá félag sem fellur undir lögin í almannaheillafélagaskrá sem ríkisskattstjóri starfrækir.
- Í frumvarpi til laga nr. 119/2019 kemur fram að frumvarpið hafi verið samið af óformlegum vinnuhópi sem í sátu fulltrúar atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytis og dómismálaráðuneytis. Með frumvarpinu var brugðist við athugasemdum alþjóðlegs vinnuhóps um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka, (e. Financial Action Task Force, FATF), en fram kom að FATF hefði m.a. gert athugasemdir við að ekki væri kveðið á um skráningarskyldu framangreindra félaga hér á landi.

RSK RÍKISSKATTSTJÓRI
Fyrirtækisráðgjafi

Tilkynning um stofnun félags til almannaheilla sem starfar yfir landamæri
Skv. lögum nr. 119/2019

Nafn félags		
Höfnunarskylding félags		
Þróðunarnúmer	Svæðisnúmer	
Netfang		

Formaður stjórnar

Nafn	Kennitala	Netfang
------	-----------	---------

Meðstjórnendur

Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang

Varamenn (að lágmarki einn)

Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang

Framkvæmdastjóri

Nafn	Kennitala	Netfang
------	-----------	---------

Prókuruhafar - ef eru (eiginhandskrifir)

Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang

Endurskoðandi eða endurskoðunarvirkni

Nafn	Kennitala	Netfang
------	-----------	---------

Skóðunarmaður

Nafn	Kennitala	Netfang
------	-----------	---------

Trúnaðarmaður

Nafn	Kennitala	Netfang
------	-----------	---------

Laugavegur 166 - 105 Reykjavík - Sími 442 1250 - fyrirtaekjaskra@rsk.is

RSK 17.07 9-1-2020 1/2 Sjá bakhlid ▶

Lög um skráningarskyldu félaga til almannaheilla með starfsemi yfir landamæri (frh)

- Einnig var markmið frumvarpsins að bregðast við niðurstöðum áhættumats Ríkislögreglustjóra um peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka svo og aðgerðaráætlun ríkisstjórnarinnar í kjölfar þess.
- Félög til almannaheilla með starfsemi yfir landamæri eru skráð í almannaheillafélagaskrá Skattsins. Skila þarf inn stofngögnum til almannaheillafélagaskrár. Skylt er að skrá raunverulega eigendur félaga til almannaheilla með starfsemi yfir landamæri og skal tilkynning um þá fylgja stofngögnum félagsins.

RIKISSKATTSTJÓRI
Fyrirtækisráðgjafi

Tilkynning um stofnun félags til almannaheilla sem starfar yfir landamæri
Skr. lögum nr. 119/2019

Nafn félags		
Höfuðfang heiti		
Þöðnúmer	Svartarflög	
Netfang		

Formaður stjórnar

Nafn	Kennitala	Netfang
------	-----------	---------

Meðstjórnendur

Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang

Varamenn (að lágmarki einn)

Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang

Framkvæmdastjóri

Nafn	Kennitala	Netfang
------	-----------	---------

Prókúrhafar - ef eru (eiginhandarunderskrift)

Nafn	Kennitala	Netfang
Nafn	Kennitala	Netfang

Endurskoðandi eða endurskoðunarfyritæki

Nafn	Kennitala	Netfang
------	-----------	---------

Stofnarmaður

Nafn	Kennitala	Netfang
------	-----------	---------

Trúnaðarmaður

Nafn	Kennitala	Netfang
------	-----------	---------

Laugavegur 166 - 105 Reykjavík - Sími 442 1250 - fyrirtækjaskrá@rsk.is

RSK 17.07 9-1-2020 1/2 Sjá bakhlé

Peningaþvætti, skattundanskot o.fl.

| Stjórnarráð Íslands
| Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Peningaþvætti - Almannaheillafélög

- Peningaþvætti er ólöglegt á Íslandi líkt og í samanburðaröndum okkar. Í lögum nr. 140/2018 er fjallað um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka.
- Í lögnum kemur fram það markmið þeirra að koma í veg fyrir peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka með því að leggja ríka skyldu á tiltekna aðila, m.a. fjármálastofnanir, endurskoðendur, lögmenn, skattaráðgjafa o.fl. að þekkja deili á viðskiptamönnum sínum og starfsemi þeirra og tilkynna um það til lögbærra yfirvalda vakni grunur um eða veðri þeir varir við slíka ólögmæta starfsemi.
- Í júlí 2019 gáfu íslensk stjórnvöld út [stefnu í aðgerðum gegn peningaþvætti, fjármögnun hryðjuverka og útbreiðslu og fjármögnun geryðingarvopna](#). Þar var m.a. af hálfu dómsmálaráðherra skipaður stýrihópur vegna aðgerðaráætlunar stjórnvalda um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka.

Peningaþvætti – Almannaheillafélög (frh)

- Við mótun stefnunnar var horft til áhættumats ríkislögreglustjóra frá því í apríl 2019 þar sem hætta af peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka var metin í þeirri starfsemi og á þeim sviðum hér á landi þar sem helst var talið að slík hætta væri fyrir hendi.
- Í ágúst 2019 gaf gáfu stjórnvöld út [aðgerðaráætlun um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka](#) þar sem finna má greiningu á þeim helstu veikleikum sem tilgreindir voru á þeim mörkuðum og sviðum sem tekin voru til skoðunar í áhættumati ríkislögreglustjóra. Þar voru almannaheillafélög m.a. tekin til skoðunar.
- Í aðgerðaráætlun stjórnvalda kom m.a. fram að heildaryfirsýn skorti m.a. Um skráningu þeirra, tilgang, starfsemi, hverjir væru í fyrirsvari fyrir þau og hvort þau störfuðu yfir landamæri. Unnt væri að skrá almannaheillafélög en þau væru þó ekki skráningarskyld.
- Fram kom að félag sem stofnað er í þágu almannaheilla þurfi ekki að uppfylla nein skilyrði, að öðru leyti en að hafa löglegan tilgang og starfsemi þess sé ekki leyfisskyld. Enn fremur væru engar hæfiskröfur gerðar til þeirra sem stofnuðu almannaheillafélög, væru í fyrirsvari fyrir þau eða hefðu umsjón með fjárreiðum þeirra.

Peningaþvætti – Almannaheillafélög (frh)

- Þá sagði að ef almannaheillafélag hefði með höndum fjáröflun eða fjárvörslu væri það bókhaldsskylt og þyrfti að semja ársreikning. Á hinn bóginn hvíldi þó ekki skylda hjá því til þess að skila ársreikningi til fyrirtækjaskrár.
- Þá væri ekki í gildi sérstök lög um almannaheillafélög og engar aðrar reglur væru um starfsemi þeirra, t.d. Um góða stjórnarhætti eða leiðbeiningar um fjárreiður og reikningsskil.
- Þó kom fram að engin dæmi væru um að almannaheillafélög hefðu verið misnotuð, auk þess sem engar upplýsingar lögju fyrir hjá erlendum lögregluyfirvöldum um að íslensk almannaheillafélög hefðu verið misnotuð.
- Í ágúst 2019 kom út fræðsluefni frá stýrihópnum fyrir almannaheillafélög, ([Aðgerðir gegn peningaþvætti – Almannaheillafélög, góðir starfshættir](#)). Þar var m.a. greint frá hlutverki almannaheillafélaga, tekin dæmi um hvernig hægt sé að bregðast við misnotkun á slíkum félögum auk aðferða sem eru til þess fallnar að draga úr hættu á misnotkun á almannaheillafélögum.

Helstu niðurstöður, tillögur og ábendingar

| Stjórnarráð Íslands
Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Helstu niðurstöður og ábendingar

Mikilvægt starf.

- Þau félög og stofnanir sem teljast til þriðja geirans gegna mikilvægu hlutverki í samfélaginu. Mikil vinna og óeigingjarnt starf, oft á tíðum í formi sjálfboðavinnu, fer fram hjá hinum ýmsu félögum og stofnunum í landinu, til hagsbóta fyrir hagsmuni og réttindi tiltekinna hópa eða samfélagið í heild sinni.

Fjölbreytt starfsemi.

- Í því sambandi má t.a.m. nefna björgunvarsveitir landsins þar sem starfsemin miðar að því að koma í veg fyrir slys og bjarga mannlífum og verðmætum. Auk þess má nefna hin ýmsu félög sem starfa á sviði mannúðar-, líknar- og velferðarmála og gegna veigamiklu hlutverki m.a. á sviði hjálparstarfa og þjónustu við almenning, s.s. í formi forvarna gegn ýmsum sjúkdómum o.fl.
- Einnig ber að nefna íþróttahreyfinguna í landinu sem gegnir m.a. veigamiklu uppeldis- og forvarnastarfsemi í þágu almannaheilla auk hinnar fjölbreyttu starfsemi sem fer fram hjá hinum ýmsu félögum og stofnunum sem sinna menningu og listum.

Helstu niðurstöður og ábendingar (frh)

Skattalegar ívilnanir til staðar um langt skeið.

- Í ljósi mikilvægi þeirrar starfsemi sem fellur undir þriðja geirann hefur skilgreind starfsemi sem telst til almannaheilla um langt skeið notið sérstakra skattalegra ívilnanna sem leiðir eftir atvikum til skattfrelsis, undanþágu frá skattskyldu, endurgreiðslu skatts eða heimildar til skattafrádráttar.

Víðtækari hvatar víðast hvar annars staðar.

- Eftir skoðun starfshópsins á skattalegum ívilnunum hér á landi og í samanburðarlöndum okkar liggur fyrir að víðast hvar í nágrennaríkjum okkar eru skattalegir hvatar víðtækari bæði fyrir gefendur vegna fjárframlaga eða annarra framlaga til slíkrar starfsemi og fyrir þiggjendur þeirra framlaga sem um ræðir og starfa til almannaheilla.

Tækifæri til að auka hvata.

- Það er mat starfshópsins að tækifæri séu til þess að víkka út skattalega hvata fyrir þau félög sem teljast til almannaheilla. Auk þess er það mat starfshópsins að rétt sé að nýir skattalegir hvatar verði lögfestir til að stuðla enn frekar að eflingu þeirrar mikilvægu starfsemi félaga og félagasamtaka sem starfa til almannaheilla og falla undir þriðja geirann. Með framangreint að leiðarljósi leggur starfshópurinn til að frekari skattalegar ívilnanir verði veittar til þeirra félaga og samtaka sem hafa með höndum starfsemi til almannaheilla eða eftir atvikum að tiltekna skattalegar ívilnanir verði teknar til endurskoðunar.

Helstu niðurstöður og ábendingar (frh)

Skráning félaga hjá Skattinum.

- Það er mat starfshópsins að grundvallarskilyrði fyrir skattalegum ívilnunum til félaga sem starfa til almannaheilla skuli vera skráning hjá Skattinum út frá hlutlægum reglum og skráningu í almannaheillafélagaskrá. Þá verði gert að skilyrði að þau félög sem notið geta skattalegra ívilnanna skuli sækja um skráningu á sérstaka skrá hjá Skattinum ár hvert fyrir komandi rekstrarár út frá leiðbeiningum þar um.

Skýr rammi og skilgreining á hugtakinu almannaheill.

- Nauðsynlegt er að ramminn utan um almannaheillafélög sé skýr og að hlutlægar reglur ráði því hvaða félög eða samtök geti notið skattalegra ívilnana og talist starfa til almannaheilla. Samhliða því er það mat starfshópsins að nauðsynlegt sé að skýra hugtakið almannaheill í tekjuskattslögum eða reglugerð um frádrátt frá tekjum af atvinnurekstri eða sjálfstæðri starfsemi. Ávinningurinn af slíkri skilgreiningu felst m.a. í aðhaldi og eftirliti með þeim félögum og stofnunum sem starfa til almannaheilla. Hugtakið hefur einnig lykilþýðingu þegar kemur að skattalegu umhverfi þriðja geirans.

Helstu niðurstöður og ábendingar (frh)

Aðhald og eftirlit.

- Aðhald og eftirlit er einnig nauðsynlegt vegna hugsanlegrar misnotkunar á fjármunum almannaheillafélaga vegna peningaþvættis og fjármögnunar hryðjuverka, en stjórnvöld hafa ráðist í ýmsar aðgerðir til þess að sporna við slíkri misnotkun í ólögum tilgangi. Því er mikilvægt að öll umgjörð utan um slík félög og skattalegar ívilnanir séu skýrar og gagnsæjar, m.a. út frá skráningu á almannaheillafélagaskrá.

Bætt skilyrði fyrir starfsemi til almannaheilla.

- Með auknum skattalegum hvötum fyrir starfsemi til almannaheilla og framlaga til slíkrar starfsemi munu skattaleg og rekstrarleg skilyrði slíkrar starfsemi verða eflað og færast nær þeim skattalegu ívilnunum sem í gildi eru í nágrenni okkar.

Helstu niðurstöður og ábendingar (frh)

Umgjörð vegna menningarstarfsemi.

- Starfshópurinn skoðaði einnig sérstaklega skattalega umgjörð menningarstarfsemi líkt og erindisbréf hópsins kveður á um. Á síðustu misserum hefur ýmislegt verið gert til þess að styrkja menningarstarfsemi hér á landi. Má þar m.a. nefna stuðning við útgáfu bóka á íslensku og skattlagningu höfundarréttargreiðslna.
- Starfshópurinn leggur þó til að gengið verði lengra og tekið verði til skoðunar hvort rétt sé að fella sölu listamanna á eigin listaverkum og uppboðshaldara, að því er varðar sölu þessara verka á listmunauppboðum, undir skattskyldusvið virðisaukaskatts. Þessir aðilar eru nú undanþegnir virðisaukaskatti, sbr. 2. tölul. 4. gr. laga um virðisaukaskatt. Með breytingunni yrði listamönnum heimilt að telja virðisaukaskatt til innskatts vegna kaupa á aðföngum til starfseminnar sem þeim er ekki heimilt að gera í dag. Af þessu leiðir að töluvert hagræði getur verið fólgið í því fyrir listamenn að vera innan virðisaukaskattskerfisins vegna heimildar til nýtingar innskatts í rekstri sínum.

Tillögur.

- Starfshópurinn leggur til eftirfarandi tillögur sem miða að því að efla starfsemi félaga og samtaka sem falla undir þriðja geirann. Hér á næstu glærum er greint frá tillögum starfshópsins í stafrófsröð.

Erfðafjárskattur

Starfshópurinn leggur til að kannað verði hvort undanþága félagasamtaka og sjálfseignarstofnana sem starfa að almannaheillum frá greiðslu erfðafjárskatts af dánargjöfum geti tekið til lögaðila í öðrum félagiformum.

- *Samkvæmt gildandi lögum skal ekki greiða erfðafjárskatt af dánargjöfum sem falla til félagasamtaka og sjálfseignarstofnana sem starfa að almannaheillum.*
- *Starfshópurinn telur að hugsanlega megi víkka undanþáguna þannig að hún nái einnig til lögaðila í öðrum félagsformum, að því gefnu að þeir lögaðilar verji öllum hagnaði sínum til almannaheilla og hafi það að einasta markmiði sínu samkvæmt samþykktum. Þannig verði horft til tilgangs félagsins og samþykktá þess við ákvörðun skattskyldu en ekki einungis félagiformsins.*

Lagt er til að gildissvið undanþágu félagasamtaka og sjálfseignarstofnana frá erfðafjárskatti verði skoðað, með tilliti til þess hvort leggja eigi frekar til grundvallar raunverulegan tilgang lögaðila út frá félagssamþykktum hans heldur en að eingöngu verði horft til félagiformsins sem slíks.

Fasteignaskattur

Starfshópurinn leggur til að kannað verði að veita undanþágu, lækka eða fella niður fasteignaskatt í tilviki lögaðila sem verja hagnaði sínum einungis til almannaheilla og hafa það að einasta markmiði sínu samkvæmt samþykktum sínum.

- *Starfshópurinn telur að kanna ætti hvort undanþiggja eigi eða lækka verulega fasteignaskatt lögaðila sem verja hagnaði sínum einungis til almannaheilla og hafa það að einasta markmiði sínu samkvæmt samþykktum sínum.*
- *Í dag er sveitarstjórnnum heimilt að veita styrki til greiðslu fasteignaskatts af fasteignum þar sem fram fer starfsemi sem ekki er rekin í ágóðaskyni.*
- *Það liggur þó fyrir að rekstur lögaðila sem starfa til almannaheilla getur oft á tíðum verið erfiður fjárhagslega. Vegna þess telur starfshópurinn rétt að kannað verði hvort veita skuli almannaheillafélögum frekari ívilnarnir frá fasteignasköttum en þegar eru fyrir hendi.*

Fasteignir félaga og samtaka sem starfa að almannaheill eru nær ávallt nauðsynlegur þáttur í starfsemi slíkra félaga og samtaka, s.s. hjá íþróttafélögum, mannúðar- og líknarstofnunum o.fl.

Í dag er heimild í lögum um tekjustofna sveitarfélaga til að undanþiggja tiltekna fasteignir ásamt lóðarréttindum frá fasteignaskatti. Þá er sveitarstjórn heimilt að lækka eða fella niður fasteignaskatt hjá tilteknum aðilum.

Starfshópurinn leggur til að kannað verði hvort veita eigi undanþágu, lækkun eða niðurfellingu fasteignaskatts vegna fasteigna sem ætlaðar eru fyrir starfsemi lögaðila til almannaheilla, enda liggja fyrir staðfesting á skráningu viðkomandi lögaðila í almannaheillafélagaskrá.

Fjármagnstekjuskattur

Starfshópurinn leggur til að undanþiggja lögaðila sem verja hagnaði sínum einungis til almannaheilla og hafa það að einasta markmiði sínu samkvæmt samþykktum sínum frá greiðslu tekjuskatts af fjármagnstekjum.

- *Starfshópurinn leggur til að þeir aðilar sem undanþegnir eru skattskyldu samkvæmt 4. tölul. 4. gr. tekjuskattslaga verði einnig undanþegnir tekjuskatti af fjármagnstekjum. Í dag eru þeir aðilar skyldugir til að greiða tekjuskatt af öllum fjármagnstekjum sínum, s.s. vöxtum og söluhagnaði, sbr. 4. mgr. 71. gr. tekjuskattslaga. Þá greiða þeir staðgreiðslu í samræmi við. lög um staðgreiðslu skatts á fjármagnstekjur.*
- *Starfshópurinn skoðaði sérstaklega undanþágur almannaheillafélaga frá greiðslu fjármagnstekjuskatts í löggjöf annarra ríkja sem við berum okkur helst saman við. Sú skoðun leiddi í ljós að í langflestum tilfellum undanþiggja ríkin, óhagnaðardrifin félög og aðila sem starfa að almannaheillum og hafa þann eina tilgang, frá greiðslu fjármagnstekjuskatts.*
- *Það er því niðurstaða starfshópsins að leggja til að þeir lögaðilar sem falla undir undanþágu 4. tölul. 4. gr. tekjuskattslaga verði einnig undanþegnir greiðslu tekjuskatts af fjármagnstekjum.*

Fyrir liggur að hátt hlutfall tekna, og oft einu tekjur þeirra lögaðila sem verja hagnaði sínum einungis til almannaheilla og hafa það að einasta markmiði sínu eru fjármagnstekjur, t.a.m. sjóða sem styrkja menntastofnanir, námsmenn o.fl. Mörg dæmi eru þannig um að lítið verði eftir af fjármagnstekjum almannaheillafélaga þegar búið er að greiða fjármagnstekjuskatt af fjármagnstekjum þeirra.

Tilgangur tillögunnar er m.a. að bregðast við þessu. Með breytingunni er staða almannaheillafélaga hér á landi að þessu leytinu til færð til jafns við stöðu sambærilegra félaga í nágrannaríkjum okkar þar sem þau eru víðast hvar undanþegin greiðslu fjármagnstekjuskatts af fjármagnstekjum.

Stimpilgjald

Starfshópurinn leggur til að lögaðilar sem verja hagnaði sínum einungis til almannaheilla verði undanþegnar, að öllu leyti eða að hluta, frá greiðslu stimpilgjalds af kaupsamningum sem þær eru aðilar að.

- *Starfshópurinn leggur til að undanþiggja lögaðila sem verja hagnaði sínum einungis til almannaheilla frá greiðslu stimpilgjalds, að öllu leyti eða að hluta, af kaupsamningum sem þær eru aðilar að. Til skoðunar getur komið greiðsla hálfes stimpilgjalds eins og í tilfalli fyrstu kaupa einstaklings á íbúðarhúsnæði og þegar um sölu til veðhafa við nauðungarsölu er að ræða.*
- *Með setningu nýrra heildarlaga um stimpilgjald, nr. 138/2013, er ekki lengur skylt að greiða stimpilgjald vegna lánskjala og fleiri skjala s.s. skilmálabreytinga á lánskjölum, kaupmála, váttryggingarskjala, aðfarargerða, leigusamninga um jarðir og lóðir o.fl. Gjaldskyldan nær einungis til þeirra skjala er varða eignaryfirfærslu fasteigna og skipa yfir 5 brúttótonnum.*

Með tillögunni er stefnt að því að bæta rekstrarskilyrði þeirra lögaðila sem starfa að almannaheillum.

Áhrif stimpilgjalds á starfsemi félaga og samtaka sem starfa að almannaheillum getur verið töluvert (frh).

Stimpilgjald (frh)

- *Stimpilgjald af gjaldskyldu skjali sem kveður á um eignaryfirfærslu fasteignar ákvarðast eftir matsverði eins og það er skráð í fasteignaskrá þegar gjaldskylda stofnast, enda endurspegli matsverð byggingarstig eignar við afhendingu.*
- *Stimpilgjald af gjaldskyldu skjali sem kveður á um eignaryfirfærslu skipa yfir 5 brúttótonnum ákvarðast eftir því verði er fram kemur í kaupsamningi eða öðru skjali um eignaryfirfærslu, þó aldrei lægri fjárhæð en nemur áhvílandi veðskuldum.*

Sem dæmi greiða slysavarnarfélög og björgunarsveitir í dag 1,6% stimpilgjald af fasteignamati við kaup á fasteignum og af kaupverði skipa yfir 5 brúttótonnum. Miklu máli skiptir að auðvelda starfsemi þeirra félaga og samtaka sem starfa til almannaheilla eins og kostur er.

Breytingin myndi hafa mikil áhrif til hins betra, fyrir félög og samstök sem starfa til almannaheilla, s.s. vegna endurnýjunar björgunarskipaflota slysavarnarfélaga og björgunarsveita.

Stuðningur vegna útlagðs byggingarkostnaðar

Starfshópurinn telur rétt að þeim lögaðilum sem starfa til almannaheilla og hlotið hafa staðfestingu frá Skattinum í kjölfar skráningar á almannaheillafélagaskrá verði veitt heimild til að óska eftir fjárstuðningi úr ríkissjóði af útlögðum kostnaði vegna byggingar, viðhalds eða endurbóta á mannvirki undir starfsemi til almannaheilla upp að ákveðnu hámarki, að uppfylltum ítarlegum skilyrðum.

- *Til að koma til móts við byggingarkostnað og kostnað vegna viðhalds og endurbóta á mannvirkjum undir starfsemi til almannaheilla leggur starfshópurinn til að lögaðilum í slíkri starfsemi verði veittur réttur á stuðningi í formi endurgreiðslu á hluta útlagðs kostnaðar upp að ákveðnu hámarki, að uppfylltum ítarlegum skilyrðum.*
- *Eingöngu væri um að ræða þá lögaðila sem skráðir væru á almannaheillaskrá hjá Skattinum og væru þannig viðurkenndir sem slíkir. Þá yrði eingöngu um að ræða byggingarkostnað sem fellur ekki til vegna lögbundinna skyldna opinberra aðila, s.s. sveitarfélaga og ríkis og/eða stofnanna þeirra vegna byggingar mannvirkja auk þess sem að opinberar fjárveitingar skyldu að öðru leyti ekki hafa verið veittar vegna byggingar þess mannvirkis sem um ræðir.*

Tilgangur og markmið tillögunnar er að styðja við félög til almannaheilla, stuðla að uppbyggingu þeirra og hvetja til þess að almannaheillafélög efli og/eða bæti aðstöðu sína með heimild til beins stuðnings vegna byggingar mannvirkja.

Starfshópurinn leggur áherslu á að ítarleg skilyrði þurfi að vera uppfyllt svo að heimild til stuðnings verði til staðar.

Stuðningur vegna útlagðs byggingarkostnaðar (frh)

- *Sett yrði sem skilyrði að byggingarkostnaði vegna framkvæmda við mannvirki almannaheillafélags yrði haldið aðgreindum frá öðrum útgjöldum þess og að slíkur stuðningur yrði háður leiðréttingu sem yrði virk ef mannvirkið yrði nýtt í öðrum tilgangi en til almannaheilla.*
- *Jafnframt yrði gerð krafa um að kostnaðargreinargerð vegna byggingar mannvirkis yrði árituð af endurskoðanda, skoðunarmanni eða viðurkenndum bókara.*

Sem dæmi má nefna að stuðningur yrði ekki veittur til mannvirkjagerðar sem fellur undir lögbundin verkefni ríkis eða sveitarfélaga. Þá yrði heimildin ávallt bundin við ákveðið hámark, m.a. með tilliti til öryggisþarfa ríkissjóðs auk þess sem að opinber mannvirki féllu ekki undir heimildina.

Það er mat starfshópsins að stuðningur til almannaheillafélaga vegna byggingar mannvirkja í formi endurgreiðslu á hluta útlagðs kostnaðar upp að ákveðnu hámarki geti skipt miklu máli til hagsbóta fyrir félög sem starfa í þágu almannaheilla, t.a.m. björgunarsveitir, íþróttafélög og mannúðar- og líknarsamtök.

Tekjuskattur

Starfshópurinn leggur til að ákvæði 2. tölul. 31. gr. tekjuskattslaga verði endurskoðað með tilliti til hlutfalls og gildissviðs heimils frádráttar frá tekjum af atvinnurekstri. Jafnframt verði einstaklingum gert heimilt að draga frá tekjum sínum sambærilegar gjafir og framlög upp að ákveðnu hámarki. Samhliða verði skoðað hvort ákjósanlegt sé að miða frádráttarheimild við ákveðna fjárhæð og/eða tiltekið hlutfall af tekjum.

- *Starfshópurinn leggur til að það hlutfall af tekjum af atvinnurekstri, sem ekki má fara yfir við frádrátt einstakra gjafa og framlaga skv. 2. tölul. 31. gr. tekjuskattslaga, verði annað hvort hækkað verulega eða að miðað verði við tiltekna fjárhæð upp að ákveðnu hámarki. Samhliða því verði gildissvið og skilgreiningar endurskoðaðar, sbr. reglugerð nr. 483/1994, um frádrátt frá tekjum af atvinnurekstri og sjálfstæðri starfsemi.*

Tilgangur tillögunnar er að efla starfsemi almannaheillafélaga og um leið hvetja bæði einstaklinga og lögaðila til aukins stuðnings við starfsemi þriðja geirans. Þá er breytingunni jafnframt ætlað að efla samfélagslega vitund almennings.

Í tillögunni felst að auka verulega heimilaðan frádrátt frá tekjum lögaðila og þeirra manna sem stafa af atvinnurekstri eða sjálfstæðri starfsemi vegna gjafa og framlaga til almenningsheillafélaga.

Tekjuskattur (frh)

- *Starfshópurinn telur nauðsynlegt að heimila einstaklingum upp að ákveðnu hámarki frádrátt frá tekjum sínum vegna sambærilegra gjafa og framlaga eins og í tilfalli lögaðila og einstaklinga í rekstri. Slíkur frádráttur heimilast einstaklingum í flestum nágrannaríkjum okkar og í sumum tilfellum er þar um ákveðið hámark að ræða.*
- *Við útfærsluna á þeim breytingum, hvort heldur sem er vegna lögaðila eða einstaklinga, verði horft til Danmerkur og Noregs þar sem löng hefð er fyrir skattlegum hvötum til almenningsheillafélaga þar sem frádráttur er veittur bæði hjá einstaklingum og lögaðilum vegna framlaga til slíkra félaga og vísindalegra rannsókna.*
- *Í því samhengi er æskilegt að góðgerðarfélögum verði gert skylt að uppfylla ákveðin skilyrði sem skattyfirvöld meta og gefa út lista árlega að fenginni umsókn félags/stofnunar líkt og gert er í Danmörku og í Noregi. Horfa þarf til bæði þiggjenda og gefenda með hvata og samfélagslega ábyrgð að leiðarljósi.*

Jafnframt er lagt til það nýmæli að einstaklingum verði heimilt að draga frá tekjum sínum sambærilegar gjafir og framlög upp að ákveðnu hámark, þ.e. ákveðna fjárhæð og/eða tiltekið hlutfall af tekjum.

Í glærum nr. [35](#) og [39](#) má sjá dæmi um hámark þeirra fjárhæða sem einstaklingum er heimilt að draga frá tekjum sínum vegna gjafa og framlaga til almannaheillafélaga í Danmörku og Noregi.

Virðisaukaskattur

Starfshópurinn leggur til að undanþáguákvæði 5. mgr. 2. gr. laga nr. 50/1988 um virðisaukaskatt er varðar góðgerðarstarfsemi verði endurskoðað og útvíkkað þannig að undanþágan nái jafnframt til ráðstöfunar hagnaðar til almannaheilla en ekki aðeins til líknarmála. Þá verði tímamörk ákvæðisins endurskoðuð með rýmkun þeirra í huga.

Í 5. mgr. 2. gr. laga um virðisaukaskatt er kveðið á um tiltekna góðgerðarstarfsemi sem er undanþegin virðisaukaskatti. Starfshópurinn telur rétt að ákvæðið verði endurskoðað með tilliti til tækni- og sölupróunar almannaheillafélaga.

Starfshópurinn telur jafnframt rétt að ráðstöfun hagnaðar skuli jafnframt ná til ráðstöfunar hagnaðar til almannaheilla almennt séð en ekki aðeins til líknarmála.

Rétt er að horft sé til almannaheillafélagaskrá skattyfirvalda og að skilyrði sé að viðkomandi félag/stofnun verði skráð í slíka skrá svo að heimild til undanþágu frá skattskyldu séu til staðar.

Það er jafnframt mat starfshópsins að rétt sé að skoðað verði að rýmka gildissvið ákvæðisins og þau tímamörk sem sett eru fyrir undanþágu góðgerðarstarfsemi frá skattskyldu virðisaukaskatts samkvæmt ákvæðinu, að því skilyrði uppfylltu að allur hagnaður af góðgerðarstarfsemi renni að öllu leyti til almannaheilla.

Tilgangur tillögunnar er að útvíkka ákvæðið þannig að heimild til undanþágu virðisaukaskatts vegna góðgerðarstarfsemi nái til ráðstöfunar hagnaðar til almannaheilla með almennum hætti en ekki einungis til líknarmála.

Þá telur starfshópurinn rétt að þau tímamörk sem getið er um í ákvæðinu verði endurskoðuð.